

č. 9-2014

MESÁČNÍK O FILMOVOM DIANÍ NA SLOVENSKU

WWW.FILMSK.SK

film.sk

CENA 1 €

ROZHOVOR

► Jaro Vojtek

TEMA

► Hudobné videoklipy

NOVINY

► 38 ► Deti

► V tichu ► Miesta

Film.sk

Mesačník o filmovom dianí
na Slovensku (15. ročník)

Vydavateľ:

Slovenský filmový ústav

Adresa redakcie:

Film.sk / Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32 / 811 09 Bratislava
TEL.: 02/57 10 15 25
FAX: 02/52 73 32 14
E-MAIL: film.sk@sfu.sk

Šéfredaktor:

Daniela Bernát

Redakcia:

Zuzana Sotáková

Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFÚ

Alexandra Strelková

riaditeľka NKC – SFÚ

Marián Brázda

vedúci edičného oddelenia SFÚ

Miroslav Ulman

odborný referent Audiovizuálneho
informačného centra SFÚ

Simona Nôtová-Tušerová

tlačová tajomníčka SFÚ

Štefan Vraštiak

tajomník KFN SSS

Karmen Koutná

vedúca predajne Klapka.sk

Jazyková redakcia:

Jaroslav Hochel

Design & grafická úprava:

A & D Brothers

Tlač: Dolis, spol. s r. o.

Uzavierka čísla 9/2014:

25. 8. 2014

Snímka na titulnej strane:

V tichu – Film Europe

Film.sk vychádza s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Názory redakcie sa nemusia zhodovať
s názormi prispievateľov.

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov
vrátane údajov v elektronickej podobe len
s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

24

30

32

- 03 **MYSLÍM SI**
- 04–08 **KALENDÁRIUM**
- 09 **KALENDÁRIUM: 9. MFF Cinematik**
- 10 **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 11–15 **PREMIÉRY v kinách**
- 15 **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 16–17 **NOVINKY: 38 podľa Daniela Dangla a Lukáša Zednikoviča**
- 18–19 **NOVINKY: Deti podľa Jara Vojteka**
- 20–21 **NOVINKY: V tichu podľa Zdeňka Jiráského**
- 22 **NOVINKY: Miesta podľa Radima Špačka**
- 23 **AKTUÁLNE: 45. výročie vzniku študijného kina**
archívnych filmov Filmotéka
- 24–27 **ROZHOVOR: Jaro Vojtek**
- 28–29 **TÉMA: Hudobné videoklipy**
- 30–31 **RECENZIA: Zjezra napořád podľa Rudolfa Havlíka**
- 32–33 **RECENZIA: Chlapčensstvo podľa Richarda Linklatera**
- 34–35 **OHĽASY: 49. MFF Karlove Vary**
- 36 **OHĽASY: 40. LFŠ Uherské Hradišče**
- 37 **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 38–39 **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE / DVD NOSIČE / ČO ROBIA**
- 40 **PROFIL: režisér Juraj Herz**
- 41 **PROFIL: kameraman Alexander Strelinger**
- 42 **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
a uzavierky na granty a podporné programy
- 43 **SVET SPRAVODAJSKÉHO FILMU: Týždeň vo filme**
- 44–46 **TIPY Mesiaca: Kino Lumière + PROGRAM**
- 47 **VÝROČIA / Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 48 **STALO SA ZA 30 DNÍ / Klapka.sk a Kino Lumière**

MYSLÍM SI

Juraj Oniščenko,

estetik filmu

Je možné hlboko veriť v humanistickú zásadu, že človek je najvyššou hodnotou, ale je otázkou, či táto hodnota môže viesť aj k hrdosti. Dnes totižto dochádza nielen k toľko známej devalvácii hodnôt, ale rovnako aj k ich preceňovaniu a k pripisovaniu hodnôt tam, kde by nemali byť. Niektorí by mohol namietajúť, že človek nemôže byť hrdý na niečo, na čo nevyvalozí úsilie, ako napríklad na národnosť, ktorá mu prischla pôrodom. Ale veci môžu byť ešte horšie, pretože vyrastá generácia, ktorá pokladá za hodnotu to, že vôbec je. Človek hrdý, že vôbec je, spravidla pokladá za potrebné vyjadrovať sa k veciam, ktorým sa inak vôbec nevenuje, a považuje svoj neerudovaný postoj za rovnako hodnotný ako názor odborníka. Tento problém, hraničiaci až s pocitom „cnosti v nevedomosti“, je pritom zakorenenejší hlbšie, než sa zdá. Týka sa totiž nielen študentov pohrdajúcich kolegami, ktorí venujú štúdiu viac času, ale aj tých, od ktorých by to človek neočakával. Občas sa objaví prírodovedec, ktorý sa vo fyzike nepochybné vyzná, ale hoc filozofiu nepokladá za vedu, vie s naivnosťou dieťaťa hovoriť o bytí. Alebo teológ prechováva k svojej vede hlbokú úctu a, riadiac sa cirkevnou hierarchiou, prísne sa pridrižiava názorom na jej predmet. No len čo sa objaví poburujúci film, neváha a vystupuje proti nemu ako proti skutočnému zlu bez toho, aby sa dal poučiť alebo rešpektoval inštitút filmovej vedy. Jeden z prvých, ktorí nepriamo otvorili okruh týchto problémov, bol Walter Benjamin, keď upozornil, že dnes (rozumej v jeho časoch) si každý nárokuje nielenže hodnotiť umenie, ale v prípade filmu v ňom dokonca aj hrať. Každý sa teda môže stať hercom a každý môže film aj hodnotiť. Hodnotenie umenia širokou verejnosťou sa však v takom prípade neodlišuje od hodnotenia športového výkonu alebo futbalového zápasu. Hodnotí sa nielen športový výkon a hodnovernosť hrdinov a rýchlych strojov v akčných scénach, ale aj atmosféra, pointa a iné vágne charakteristiky, prerozprávanie deja sa vníma ako analýza a tak ďalej. V kinematografii sa rodí nové delenie, vytvára sa izolovaný okruh takzvaných festivalových filmov. Myslím si, že je potrebné, aby diváci mali možnosť vidieť čo najviac festivalových filmov, a teda aby u nás bolo čo najviac festivalov.

FILMOVÉ PODUJATIA NA SLOVENSKU ►

28. jún – 8. september

(BRATISLAVA, MALACKY, ŠALA, SEREĎ, TRNAVA, ŠENKVICE, NOVÉ ZÁMKY, NITRA, NOVÉ MESTO NAD VÁHOM, VRBOVÉ, PARTIZÁNSKE, PIEŠŤANY, TRENCÍN, PÚCHOV, KYSUCKÉ NOVÉ MESTO, POVAŽSKÁ BYSTRICA, PRIEVIDZA, HANDLOVÁ, ZVOLEN, RIMAVSKÁ SOBOTA, BANSKÁ BYSTRICA, ŽILINA, MARTIN, RUŽOMBEROK, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ, POPRAD, KEŽMAROK, LEVOČA, SPIŠSKÁ NOVÁ VES, PREŠOV, KOŠICE, HUMENNÉ)

Bažant Kinematograf 2014

Program Bažant Kinematografu 2014 zahŕňa filmy *ešteBák* (r. J. Nvota), *Fair Play* (r. A. Sedláčková), *Kandidát* (r. J. Karásek), *Okresný prebor: Posledný zápas Pepíka Hnátko* (r. J. Prušinovský), *Tigre v mes- te* (r. J. Krasnohorský) a krátke animované predfil- my *Bublina* (r. M. Olhová), *Lighta* (r. A. Gregorčok), *Pandy* (r. M. Vizár), *Pán Mrkva* (r. T. Danay) a *Sneh* (r. I. Šebestová). V septembri sa ešte uskutočnia projekcie v Rimavskej Sobote, Šali, Malackách, Šenkviaciach a Hlohovci. ► www.kinematograf.sk

1. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Ladislav Ťažký

Pri príležitosti nedožitých 90 rokov prozaika, scenáristu a dramatika Ladislava Ťažkého premietne Kino Lumière film *Zbehovia a pútnici* (r. J. Jakubisko, 1968), ktorý vznikol na motívy jeho poviedky *Vojenský zbeh* a románu *Pivnica plná vlkov*.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

2. september ► 16.00

(BRATISLAVA – KINO MLADOST')

Stretnutie s Milanom Ľasicom, nositeľom Ceny Karla Čapka 2014

Na úvod podujatia sa premietnu portréty Milana Ľasicu a Júliusa Satinského, ktorý získal Cenu Karla Čapka 2014 in memoriam. Ceny boli udelené v máji 2014 v Trenčianskych Tepliciach, kde žila rodina Čapkovicov. Na podujatie je vstup voľný. ► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

2. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Alexander Dovženko

Velikán sovietskeho filmu Alexander Dovženko sa narodil pred 120 rokmi a Kino Lumière uvedie jeho posledný nemý film *Zem* (1930).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

3. september ► 20.00

(BRATISLAVA – KC DUNAJ)

Večer najlepších svetových seriálov

Najkvalitnejšie seriály renomovaných tvorcov po-

sledných rokov vo výbere Petra Konečného.

► www.kcdunaj.sk

3., 4., 14., 17., 20., 27. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Herec v hlavnej úlohe: Marcello Mastroianni

Miláčik publika a herec, na ktorého sa nezabúda. Jedného z najobsadzovanejších talianskych hercov si Kino Lumière pripomenie pri príležitosti jeho nedožitých 90 rokov šesticou filmov: *Manželstvo po taliansky* (r. V. De Sica, 1964), *Súkromný život* (r. L. Malle, 1961), *Terasa* (r. E. Scola, 1980), *Príznak lásky* (r. D. Risi, 1981), *Noc* (r. M. Antonioni, 1961) a *Veľká zranica* (r. M. Ferreri, 1973).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

4., 18 september ► 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Filmový kabinet PLUS: Film (v) o filme

Programový cyklus Kina Lumière sa začína v septembri a pokračuje počas ďalších mesiacov až do januára 2015. Tento mesiac si diváci budú môcť pozrieť filmy *Muž s kinoaparátom* (r. Dz. Vertov, 1929) a *Pohľadanie* (r. J.-L. Godard, 1963). ► Viac sa o Filmovom kabineete PLUS dočítate na strane 15.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

5. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Hal Ashby

Nedožitých 85 rokov amerického režiséra si Kino Lumière pripomenie kultovou čiernou komédiou o vzťahu starenky s mladíkom *Harold a Maude* (1971).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

5. – 7. september

(KREMNIČKA – OČOVÁ – ZVOLENSKÁ SLATINA – SLIAČ)

Kinobus (nielen) filmový festival 2014

Dva autobusy s takmer stovkou účastníkov preskúmajú počas troch dní nielen geografický stred Slovenska. V štyroch kinách si totiž účastníci Kinobusu budú môcť pozrieť filmy s témou stred a čaká ich aj bohatý sprievodný program.

► www.stanica.sk, www.kinobus.sk

6., 21. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Michael Douglas

Americký herec a producent oslavuje v septembri okrúhle 70. narodeniny. Kino Lumière preto uvedie filmovú drámu *Prelet nad kukučím hniezdom* (r. M. Forman, 1975), ktorá bola Douglasovým prvým a najúspešnejším producentským projek-

tom, a krimidrámu *Wall Street* (r. O. Stone, 1987), v ktorej si Michael Douglas zahral jednu z hlavných úloh.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

7. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Pedro Almodóvar

Najvýraznejší španielsky režisér posledných desaťročí sa v septembri dožíva 65 rokov. V Kine Lumière si môžu diváci z jeho tvorby pozrieť komédiu *Ženy na pokraji nervového zrútenia* (1988).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

8., 22. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Kratasy z archívu: Škola – základ života

Monotematický cyklus venovaný školstvu a súvisiacim motívom pozostáva zo siedmich snímok, ktoré vznikli v rokoch 1948 až 1969 a do cyklu ich vybrala filmová historička Eva Filová. Premietnu sa tituly *Nová škola* (r. W. Sent), *Učiteľka* (r. Š. Uher), *Poznačení tmou* (r. Š. Uher), *Maturanti* (r. J. Pogran), *Učenie* (r. D. Hanák), *Chvála vzdelania* (r. J. Zachar) a *ABCD* (r. P. Sýkora).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

9. september ► 16.00

(BRATISLAVA – KINO MLADOST')

Ondřej Kepka

– nositeľ Ceny Karla Čapka 2014

Premietnu sa dva filmy českého herca, režiséra, scenáristu, moderátora a fotografa: *Neobyčajný život Emílie Vášáryovej* (2012) a *Karel Čapek a jeho obyčajný svet* (2008). Kepka si Cenu Karla Čapka prevzal v máji v Trenčianskych Tepliciach. Na podujatie je vstup voľný. ► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

9., 16., 23., 30. september ► 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Od Tatier k Dunaju

Špeciálny cyklus filmov, ktoré premietne Kino Lumière v spolupráci so Slovenskou národnou galériou k výstave *Dve krajiny – Obraz Slovenska: 19. storočie × súčasnosť*.

► Viac sa dočítate na strane 10.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

10. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Juraj Herz

Okrúhle 80. narodeniny oslavuje tento mesiac známy režisér slovenského pôvodu Juraj Herz. Z jeho bohatej filmografie sa v Kine Lumière premietne titul *Petrolejové lampy* (1971).

► Viac sa o Jurajovi Herzovi dočítate na strane 40.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

10. – 15. september

(PIEŠŤANY)

9. MFF Cinematik

► Viac o festivale sa dočítate na strane 9.

► www.cinematik.sk

11. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Jan Švankmajer

Pri príležitosti okrúhlych 80. narodenín jednej z najvýraznejších osobností českej kinematografie i výtvarnej scény Jana Švankmajera si diváci budú môcť pozrieť jeho film *Spiklenci slasti* z roku 1996. Ako predfilm bude uvedená Švankmajerova snímka *Do pivnice* (1983), ktorá vznikla v Slovenskej filmovej tvorbe Bratislava.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

od 11. septembra

(51 SLOVENSKÝCH MIEST – BANSKÁ BYSTRICA, BANSKÁ ŠTIAVNICA, BRATISLAVA, BREZNO, BYTČA, DUNAJSKÁ STREDA, GALANTA, HANDLOVÁ, HLOHOVEC, HUMENNÉ, KEŽMAROK, KOMÁRNO, KOŠICE, KREMNIČKA, LEVICE, LEVOČA, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ, LUČENEC, MALACKY, MARTIN, MICHALOVCE, MODRA, NÁMESTOVO, NITRA, NOVÉ MESTO NAD VÁHOM, NOVÉ ZÁMKY, PARTIZÁNSKE, PEZINOK, PIEŠŤANY, POPRAD, PREŠOV, PRIEVIDZA, PÚCHOV, RIMAVSKÁ SOBOTA, SABINOV, SENICA, SEREĎ, SKALICA, SNINA, SPIŠSKÁ NOVÁ VES, STUPAVA, ŠALA, TISOVEC, TRENCÍN, TRNAVA, TRSTENÁ, TURZOVKA, VRÁBLE, ZLATÉ MORAVCE, ŽIAR NAD HRONOM, ŽILINA)

20. Projekt 100 – 2014

Najväčšia putovná prehliadka filmov na Slovensku aj vo svojom okruhuom ročníku predstaví desiatku výnimočných filmových diel a dva krátke slovenské filmy. Do konca roka môžu diváci vidieť snímky *2001: Vesmírna odysea*, *8½*, *Biely boh*, *Deti*, *Ida*, *Jimmy P*, *Koyaanisqatsi*, *Nick Cave: 20 000 dní na Zemi*, *Pulp Fiction* a *Ťažký deň*. Dva slovenské animované filmy *Nina* (V. Obertová, M. Čopíková) a *Fongolopis* (J. Kozuch) sa budú premietiť ako predfilmy. ► Viac informácií nájdete v špeciálnom vydaní Film.sk – Projekt 100.

► www.asfk.sk/projekt-100/projekt-100-2014

12. september ► 18.45, 20.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Double Bill

Cyklus Double Bill predstaví v jeden piatkový večer dve snímky z prostredia dospievajúcich študentov – *My z deviatej A* (r. Š. Uher, 1961) a *Medzi stenami* (r. L. Cantet, 2008).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

13. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Maurice Jarre

Pred 90 rokmi sa narodil slávny francúzsky hudobný skladateľ a dirigent Maurice Jarre, držiteľ Oscara za hudbu k filmom *Lawrence z Arábie*, *Doktor Živago* a *Cesta do Indie*. Pri príležitosti jeho nedožitých narodenín uvedie Kino Lumière drámu *Jakubov rebrík* (r. A. Lyne, 1990).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

13., 14., 27., 28. september ► 15.30

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Detská filmotéka

Programový cyklus venovaný predovšetkým detským divákovi priniesie 13. a 28. septembra rozprávku *Malý Muk* (r. W. Staudte, 1953) a v dňoch 14. a 27. septembra to bude pásmo zložené z filmov *Žabka cárovná* (r. M. Cechanovskij), *Snehová vločka* (r. P. Blümel) a *Myš a kocúr* (r. E. Kotowski).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

15. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Pietro Germi

Pred sto rokmi sa narodil významný taliansky režisér a scenárista povojnovj neorealistickej vlny Pietro Germi. Pri príležitosti jeho nedožitého výročia narodenia bude uvedená Germiho posledná snímka – komédia *Alfréd, Alfréd* (1972) s Dustinom Hoffmanom v hlavnej úlohe.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

17. september ► 20.30

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Music & Film: The Rolling Stones: Sweet Summer Sun – Hyde Park Live

Britská kapela The Rolling Stones oslávila 50. výročie svojho vzniku koncertom v londýnskom Hyde Parku pred 100 000 nadšenými fanúšikmi. Snímalo ho 17 HD kamier. Čaká vás spektakulárna šou, výborný zvuk a 16 hitov, medzi ktorými nechýbajú *Start Me Up*, *It's Only Rock 'n' roll*, *Satisfaction*, *Honky Tonk Women* či *Gimme Shelter*. V dvoch skladbách sa ku kapele pridá Mick Taylor, ktorý s ňou debutoval naživo na slávnom koncerte v Hyde Parku v roku 1969.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

18. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Suzanne Schiffman

Pri príležitosti nedožitých 85. narodenín francúzskej scenáristky premietne Kino Lumière film

Konečne nedela! (r. F. Truffaut, 1983).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

19. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Jean Renoir

Pred 120 rokmi sa v Paríži narodil režisér Jean Renoir, syn maliara Augusta Renoira. Od tvorcu filmov *Nana*, *Veľká ilúzia* či *Raňajky v tráve* uvedie Kino Lumière drámu *Závet doktora Cordeliera* (1959).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

21. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Zabávajte sa, prosím!

Význační kvalitnej zábavy si prídu na svoje pri americkej krimidráme *Wall Street* (r. O. Stone, 1987), v ktorej hrajú hlavné úlohy Michael Douglas a Charlie Sheen.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

23. september ► 18.00

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

EuroFilmClub: Lútosť!

EUNIC je sieť medzinárodných kultúrnych inštitútov členských krajín Európskej únie, ktoré pôsobia v zahraničí, a jej cieľom je propagácia kultúrnej spolupráce medzi členskými štátmi EÚ v Európe a v ostatných krajinách. Združenie EUNIC v Bratislave sa v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom v rámci projektu EuroFilmClub snaží o propagáciu európskej kinematografie. Septembrový večer cyklu bude patriť súčasnej holandskej kinematografii, ktorú predstaví film *Lútosť!* režiséra Davida Schrama. Odohráva sa v stredoškolskom prostredí a rozpráva o šikanovaní, zbabelosti i odvahe. Film, ktorý získal množstvo medzinárodných ocenení, bude uvedený so slovenskými i s anglickými titulkami. Vstup na projekciu je voľný.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

23. september

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Nové kino

Štvrtý seminár z cyklu Nové kino, ktorý organizuje Asociácia slovenských filmových klubov, sa bude venovať téme Finančný a právny rámec prevádzkovania kina. Účastníci budú preberať otázky postprodukcii, právnych aspektov prevádzky kina, možností financovania a grantov, zmlúv so SOZA či s Audiovizuálnym fondom. ► www.novekino.sk

24. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Raoul Coutard

Francúzsky kameraman osláví v septembri 90. narodeniny. Jeho tvorbu bude v programe Kina Lumière reprezentovať dráma *Z* (r. Costa-Gavras, 1969).

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

25. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Jack Cardiff

Britský kameraman a režisér Jack Cardiff sa narodil pred sto rokmi a filmu sa aktívne venoval od tridsiatych až po deväťdesiate roky minulého storočia (zomrel v roku 2009). Diváci si môžu jeho tvorbu pripomenúť romantickým filmom *Dievča na motocykli* (1968), na ktorom Cardiff pracoval ako režisér i kameraman.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

25., 26. september ► 18.00

(BRATISLAVA – DIVADLO MALÁ SCÉNA STU)

Vyhlasenie výsledkov súťaže 25. Igric a 22. Ceny slovenskej filmovej kritiky a premietanie víťazných filmov

Do súťaží Slovenského filmového zväzu, Únie slovenských televíznych tvorcov, Literárneho fondu a Klubu filmových novinárov, vzťahujúcich sa na audiovizuálnu tvorbu roku 2013, bolo prihlásených takmer 70 diel. Účasť na podujatí potvrdilo takmer dvadsať ocenených filmových tvorcov a hercov. Vo štvrtok 25. septembra sa uskutoční vyhlásenie výsledkov súťaží, o deň neskôr prehliadka víťazných filmov v kategóriách hraný a dokumentárny film pre kiná. Na podujatie je vstup voľný. ► švr

25. – 28. september

(POVAŽSKÁ BYSTRICA – KINO MIER)

Horomil Fest

Premietanie dokumentu *Stopy na hrebni* (r. P. Barabáš) a filmu *Medená veža* (r. M. Holý).

► www.horomilfest.sk

26. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Hommage: Lauren Bacall

V programovom cykle zameranom na poctu zosnulých tvorcov si Kino Lumière pripomenie americkú herečku Lauren Bacall, ktorá zomrela minulý mesiac. Vo filme režiséra Howarda Hawksa *Hlboký spánok* (1946) si zahrala po boku Humprehyho Bogarta.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

28. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Vittorio Taviani

Taliansky filmár oslavuje v septembri 85. narodeniny. Pri tejto príležitosti sa v Kine Lumière premietne vojnová dráma *Noc svätého Vavrinca* (1982), ktorú tak ako ďalšie filmy nakrútil so svojím bratom Paolom.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

29. september ► 18.45

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Výročia osobností: Alexander Strelinger

Pri príležitosti 80. narodenín kameramana Alexandra Strelingera uvedie Kino Lumière výber filmov rôznych režisérov, na ktorých Strelinger spolupracoval v rokoch 1964 až 1982.

► www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk

PODUJATIA SLOVENSKEHO FILMU V ZAHRANIČÍ ►

3. – 7. september

10. Spotkania z Filmem Górskim, Zakopané (POLSKO)

Premietanie dokumentu *Stopy na hrebni* (r. P. Barabáš).

► www.spotkania.zakopane.pl

4. – 7. september

2. Český a slovenský filmový festival, Sydney (AUSTRÁLIA)

Projekcie slovenských filmov *Boxer a smrť* (r. P. Solan), *Vtáčkovia, siroty a blázni* (r. J. Jakubisko), *Kým sa skončí táto noc* (r. P. Solan), *Kauza Cervanová* (r. R. Kirchhoff), *Zamatoví teroristi* (r. P. Pekarčík), *I. Ostrochovský*, *P. Kerekes*, *ešteBák* (r. J. Nvota), *Kandidát* (r. J. Karásek), *Lyrik* (r. A. Kojnok), *Ako nikdy* (r. Z. Tyc) a *Líbánky* (r. J. Hřebek). Z krátkych filmov sa premietnu: *Výstava* (r. P. Begányi), *A. Kolenčík*, *Sneh* (r. I. Šebestová), *Momo* (r. T. Kuhn), *Homo Ciris* (r. J. Mináriková) a *Pandy* (r. M. Vizár).

► www.casffa.com.au

4. – 14. september

Milano Film Festival, Miláno (ITALIANSKO)

Premietanie animovaného filmu *Pandy* (r. M. Vizár).

► www.milanofilmfestival.it

4. – 14. september

Environmental Film Festival Melbourne, Melbourne (AUSTRÁLIA)

Premietanie animovaného filmu *Pandy* (r. M. Vizár).

► www.ffmpeg.org.au

10. – 16. september

Filmový festival EUNIC, Windhoek (NAMÍBIA)
Premietanie filmu *Nickyho rodina* (r. M. Mináč).
► www.mzv.sk/pretoria

11. – 14. september

11. MFF Voda, moře, oceány, Hluboká nad Vltavou (ČESKO)
Premietanie dokumentu *Polárník* (r. P. Barabáš).
► www.vodamoreoceany.cz

12. – 21. september

11. Cinefest, Miškovec (MAĎARSKO)
V rámci sekcie Deň slovenskej animácie sa premietne titul *Krvavá pani* (r. V. Kubal) a kolekcie snímok viacerých režisérov *Slovenský animovaný film a Virvar*.
► www.cinefest.hu

12. – 28. september

BUSTER Copenhagen International Film Festival for Children and Youth 2014, Kodaň (DÁNSKO)
Premietanie animovaného filmu *Pandy* (r. M. Vizár).
► www.buster.dk

16. – 21. september

21. MFF Golden Boll, Adana (TURECKO)
Premietanie dokumentu *Zamatoví teroristi* (r. P. Pekarčík, I. Ostrochovský, P. Kerekes).
► www.altinkozafestivali.org.tr

17. september

Projekcia k 70. výročiu SNP, Slovenský inštitút Viedň (RAKÚSKO)
Premietanie filmu *Kapitán Dabač* (r. P. Bielik).
► www.mzv.sk/vieden

17. september

Projekcia v macedónskej Kinotéke, Skopje (MACEDÓNSKO)
Premietanie filmu *Štyridsaťštyri* (r. P. Bielik).
► www.mzv.sk/skopje

17. – 21. september

13. festival Film a dejiny, Humpolec (ČESKO)
Premietanie filmu *Tisícročná včela* (r. J. Jakubisko).
► www.filmadejiny.cz

18. september

Premietanie filmu v Slovenskom inštitúte, Varšava (POĽSKO)
Premietanie filmu *Signum laudis* (r. M. Holly).
► www.mzv.sk/sivarsava

18. – 21. september

19. Przegląd Filmów Górskich, Łądek Zdrój (POĽSKO)
Premietanie dokumentu *Stopy na hřebeni* (r. P. Barabáš).
► www.festiwalgorski.pl

18. – 21. september

Tenerife Shorts – International Short Film Festival 2014, Tenerife (ŠPANIELSKO)
Premietanie animovaného filmu *Pandy* (r. M. Vizár).
► www.tenerifeshorts.com

18. – 25. september

Fantastic Fest, Austin (USA)
Premietanie animovaného filmu *Pandy* (r. M. Vizár).
► www.fantasticfest.com

18. – 28. september

27. MFF Helsinki – Love & Anarchy, Helsinki (FÍNSKO)
Projekcia animovaného filmu *Pandy* (r. M. Vizár).
► www.hiff.fi

19. – 27. september

62. MFF San Sebastián, San Sebastián (ŠPANIELSKO)
Premietanie slovenských filmov s účasťou delegácie tvorcov. O slovenskom zastúpení na podujatí čítajte viac na strane 10.
► www.sansebastianfestival.com

23. – 28. september

ARS Independent, Katovice (POĽSKO)
Premietanie animovaného filmu *Pandy* (r. M. Vizár).
► www.arsindependent.pl

25. september – 4. október

28. MFF Edmonton, Edmonton (KANADA)
Do súťaže je zaradený stredometrážny film *Výstava* (r. P. Begányi, A. Kolenčík).
► www.edmontonfilmfest.com

26. – 27. september

Festival rómskych filmov Čičikano, Praha (ČESKO)
Premietanie filmov *Ružové sny* (r. D. Hanák), *Cigarety a pesničky* (r. Marek Šulík) a *Zvonky šťastia* (r. Marek Šulík, J. Bučka).
► www.cicikano.cz

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

► **Zuzana Sotáková**

Záber zo súťažného filmu *Free Range* – Balada o konci sveta. ■ FOTO: Film Europe

Na súťažnom Cinematiku diváci neprehrávajú

► Daniel Bernát

V Piešťanoch sa v dňoch 10. až 15. septembra uskutoční 9. ročník medzinárodného filmového festivalu Cinematik. Opäť ponúkne aj dve súťažné sekcie, v ktorých predstaví to najlepšie z európskej kinematografie a výber zo slovenskej dokumentárnej tvorby.

Dokumentarista Jaro Vojtek sa poviedkovou snímkou *Deti*, o ktorej informujeme aj v aktuálnom *Film.sk*, rozhodol vstúpiť do priestoru hranej kinematografie. Jeho hraná prvotina sa vo svetovej premiére predstaví práve na MFF Cinematik, ktorý ju uvedie počas záverečného ceremoniálu. Tam sa zároveň ukáže, ktorý z deviatich slovenských dokumentov získa cenu sekcie Cinematik.doc a prémie Literárneho fondu vo výške 500 eur. Súťažiť budú filmy *Comeback* (r. M. Remo), *Danubestory* (r. V. Kampf, J. Čavojská), *Felvidék – Horná zem* (r. V. Plančíková), *Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom* (r. P. Lančarič), *Lyrik* (r. A. Kojnok), *Prvý slovenský horor* (r. R. Slovák), *Stopy na hřebeni* (r. P. Barabáš), *Stretko* (r. M. Šenc) a *Všetky moje deti* (r. L. Kaboš).

V hlavnej súťaži Meeting Point Europe sa na základe hlasovania sedemnástich európskych filmových kritikov ocitol výber toho najlepšieho z kinematografie starého kontinentu. V kolekcii deviatich titulov, ktoré vznikli v rokoch 2013 a 2014, je najočenejšou snímkou *Velká nádhra* režiséra Paola Sorrentina, ktorá získala okrem iného Oscara či štyri Európske filmové ceny a premietala sa aj v slovenských kinách. A ak vlni v súťažnej zostave piešťanského festivalu chýbal zástupca niekto z východoeurópskych kinematografií, tentoraz je tu estónsky film *Free Range* – *Balada o konci sveta* režiséra Veika Ōunpua, ktorý sa pred tromi rokmi predstavil na Cinematiku skvelou snímkou *Pokušenie svätého Tonyho* (a jeho

Free Range sa dostane aj do tunajšej kinodistribúcie). V sekcii Meeting Point Europe sú ďalej filmy *Borgman* (r. A. van Warmerdam), *Kalvária* (r. J. Michael McDonagh), *Neznámy od jazera* (r. A. Guiraudie), *O koňoch a ľuďoch* (r. B. Erlingsson), *Temné údolie* (r. A. Prochaska), *Tom na farme* (r. X. Dolan) a *Zvláštna farba slz tvojho tela* (r. H. Cattet, B. Forzani).

Z dvanástich nesúťažných sekcií Cinematiku spoemeňme aspoň Profil Heleny Třeštíkovéj, ktorý zostavil Peter Kerekes. Obaja dokumentaristi sa na festivale osobne zúčastnia a budú viesť spoločný master class. Sekcia Rešpekt bude venovaná francúzskej dvojici tvorcov Benoít Delépine a Gustave Kervern. Ich filmy *Louise-Michel* (2008) a *Na Mamuta!* (2010) sa premietali aj v sieti slovenských klubov; kto chce vidieť viac, bude mať možnosť na Cinematiku. Jeho 9. ročník zároveň venuje špeciálny priestor filmom, v ktorých sa pamätným spôsobom pracuje s autami ako s prostriedkami na vytvorenie atraktívnej akcie a napätia. V sekcii Za hranicou kultu: Autá sa tak stretne napríklad *Bullittov prípad* s Herzovým *Upírom* z *Feratu* či so sériou *Šialený Max*.

V závere sa môžeme vrátiť na začiatok. Prezentácii slovenskej kinematografie totiž nebude patriť len súťaž dokumentov, ale aj programový blok Čo dom dal. A v rámci neho sa už tradične predstaví aj výber z tvorby študentov filmových škôl. ▲

MFF San Sebastián aj so slovenskými filmami

Na jeden z najstarších európskych filmových festivalov, ktorý sa koná v San Sebastián v Španielsku, sa tento rok chystá viacero slovenských filmov aj tvorcov. Šesťdesiaty druhý ročník MFF San Sebastián sa uskutoční od 19. do 27. septembra a v rámci jeho retrospektívnej sekcie Eastern Promises – Portrait of Eastern Europe in 50 films (Prísľuby z Východu – Portrét východnej Európy v 50 filmoch), ktorá predstaví filmy vyrobené v postkomunistických krajinách od roku 2000 a jej ambíciou je poukázať na ich kreatívny a profesionálny posun, budú uvedené tri slovenské filmy: vlnajšia novinka Miry Fornay *Môj pes Killer*, ktorá bola festivalovo úspešná a získala aj hlavnú cenu Hivos Tiger Award na MFF Rotterdam, ďalej snímka *Dom* (r. Z. Liová, 2011), ktorá bola v roku 2011 uvedená na MFF Berlín v sekcii Fórum, a dokument *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes, 2009), ktorý patril k najúspešnejším titulom roku 2009. V sekcii premiéru aj koprodukčné snímky *Výlet* (r. A. Nellis) a *Príbehy obyčajného šialenstva* (r. P. Zelenka). S touto sekciami bude spojené aj uvedenie publikácie o východnej Európe, ktorú zostavuje Matthieu Darras. V 13. ročníku súťaže International Film Students Meeting navyše zabojuje krátkometrážny hraný film Adama Felixa *Checkpoint*. Do študentskej poroty pritom zasadne aj slovenský zástupca Staislav Pavlovič. Na MFF San Sebastián okrem nich vystúpajú aj Mira Fornay, Peter Kerekes, k filmu *Checkpoint* kameraman Peter Dúžek, výkonný producent Jakub Viktorín, majster zvuku a hudobník Tomáš Gregor a produkčná Martina Čeretková. Katarína Tomková sa na festivale zúčastní za Slovenský filmový ústav, ktorý sa podieľal na príprave retrospektívneho programu.

► ZS

Obraz Slovenska v galérii aj na filmovom plátne

Šesť projekcií zostavených zo 40 dokumentárnych filmov zo zbierkového fondu Slovenského filmového ústavu bude v septembri a v októbri sprevádzať nosnú výstavu Slovenskej národnej galérie *Dve krajiny – Obraz Slovenska: 19. storočie × súčas-*

nosť. Kurátormi výstavy sú Lucia Almäšiová, Katarína Bajcurová, Katarína Beňová, Lucia G. Stachová, Petra Hanáková a Aurel Hrabušický. Chystané projekcie v Kine Lumière pod spoločným názvom *Od Tatier k Dunaju* majú prostredníctvom filmového média rozšíriť pohľad na vizuálne stvárnenie slovenskej krajiny. O dramaturgiu filmovej prehliadky sa postarala filmová teoretička Eva Filová a projekcie budú spojené s kurátorskými úvodmi. Diváci si budú môcť pozrieť filmy v šiestich blokoch: *Umelec a krajina* (9. 9., premietanie troch titulov), *Putovanie krajinou* (16. 9., sedem titulov), *Od mesta k mestu* (23. 9., sedem titulov), *Tajomné miesta: jaskyne a tiesňavy* (30. 9., sedem titulov), *Kúpele s tradíciou* (7. 10., osem titulov) a *Tatranská romanca* (14. 10., osem titulov). Medzi tvorcami premietaných snímok sú mená ako Martin Slivka, Karol Plicka, Vladimír Bahna, Ladislav Kudelka, Jaroslav Pogran, Jozef Zachar, Vojtech Andreášsky, Ján Piroh či Kazimír Barlík.

► ZS

Film Mirage bude mať svetovú premiéru v Toronte

Maďarsko-slovenská snímka *Mirage* sa vo svetovej premiére predstaví na MFF Toronto. Jeden z najprestížnejších festivalov sa uskutoční v dňoch 4. až 14. septembra a film *Mirage* uvedie v sekcii Contemporary World Cinema, ktorá prináša kvalitné novinky svetovej kinematografie. Snímku nakrútil úspešný maďarský režisér Szabolcs Hajdu a koprodukoval ju slovenský režisér a producent Mátýás Prikler z produkčnej spoločnosti MPhilms. Hlavného hrdinu si zahral Isaac de Bankolé, známeho napríklad z filmov Jima Jarmusch. Po jeho boku sa objavili aj herci zo Slovenska – Attila Mokos a Adam Mihál. „Realizácia bola náročná, ale pre celý slovenský štáb bolo obrovskou skúsenosťou pracovať s tímom tvorcov a hercov z rôznych krajín. Som veľmi rád, že vo filme, ktorý uvidí medzinárodné publikum na jednom z najlepších svetových festivalov, účinkuje až osem hercov zo Slovenska. Som zvedavý na reakcie divákov na Slovensku,“ uviedol Prikler. Film *Mirage* prinesie do tunajších kín Asociácia slovenských filmových klubov na prelome rokov 2014/2015.

► ZS

PREMIÉRY

PREMIÉRA: 11. 9. 2014

38

(38, Slovensko, 2014) DCP 2D, 87 min., MP, DOKUMENTÁRNY/ZIVOTOPISNÝ
RÉŽIA: Daniel Dangl, Lukáš Zedníkovič
ÚČINKUJÚ: Majka Demitrová, Pavel Demitra, Marián Gáborík, Michal Handzuš, Marián Hossa, Zdeno Chára, Tomáš Kopecký, Keith Tkachuk, Jeremy Roenick, Miroslav Šatan
DISTRIBÚTOR: Itafilm

Film o slovenskej hokejovej legende Pavlovi Demitrovi mapuje jeho život vrcholového športovca a silnej osobnosti, na ktorú sa dodnes spomína. Dokument prináša divákovi unikátne archívne zábery, exkluzívne materiály z archívu NHL aj osobné výpovede. ► O filme čítajte viac na stranách 16 – 17.

PREMIÉRA: 25. 9. 2014

Deti – Projekt 100

(Deti, Slovensko/Česko, 2014) DCP 2D + blu-ray + DVD, 100 min., MP 12, SLOVENSKÝ + SLOVENSKÉ TITULKY, DRÁMA
RÉŽIA: Jaro Vojtek **HRAJÚ:** Éva Bandor, János Gosztonyi, Vlado Zborož, Roman Bubla, Martin Horváth, Richard Felix, Arnold Nagy
DISTRIBÚTOR: Asociácia slovenských filmových klubov

Prvý hraný film oceňovaného dokumentaristu Jara Vojteka tvoria štyri poviedky (*Syn, Maratón, Kanárnik, Otec*), ktoré autenticky zobrazujú pokrivené rodinné vzťahy aj skutočnosť, že s najbližšími sme si najbližší, hoci to niekedy nezvládame. ► O filme čítajte viac na stranách 18 – 19 aj v rozhovore s režisérom (24 – 27).

PREMIÉRA: 18. 9. 2014

2001: Vesmírna odysea – Projekt 100

(2001: A Space Odyssey, V. Británia/USA, 1968) DCP 2D, ŠUP, 141 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, SCI-FI/DOBRODRUŽNÝ
RÉŽIA: Stanley Kubrick **HRAJÚ:** Keir Dullea, Gary Lockwood, William Sylvester, Leonard Rossiter, Robert Beatty, Sean Sullivan, Douglas Rain **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Zo spolupráce dvoch veľkých tvorcov Stanleyho Kubricka a Arthura C. Clarcka vzišlo v roku 1968 povznášajúce filmové rozprávanie o evolúcii a zmysle existencie ľudstva v niekoľkých epochách, počas ktorých je človek konfrontovaný s mlklym symbolom mimozemského života.

PREMIÉRA: 25. 9. 2014

Equalizer

(The Equalizer, USA, 2014) DCP 2D, ŠUP, 132 min., MN 15, SLOVENSKÉ TITULKY, AKČNÝ/KRIMINÁLNY/TRILER
RÉŽIA: Antoine Fuqua
HRAJÚ: Denzel Washington, Marton Csokas, Chloë Grace Moretz, David Harbour, Bill Pullman, Melissa Leo **DISTRIBÚTOR:** Itafilm

Bývalý člen elitnej tajnej vojenskej jednotky McCall predstieral svoju smrť, aby mohol žiť pokojne v Bos-tone. Pre záchranu mladej Teri však musí dobrovoľný odpočinok ukončiť a ocitá sa tvárou v tvár násilníckym ruským gangstrom. Počas tohto zúčtovania sa v ňom prebudí túžba po konaní spravodlivosti.

PREMIÉRA: 11. 9. 2014

Darca

(The Giver, USA, 2014) DCP 2D, ŠUP, 89 min., MP 12, FANTASY/SCI-FI
RÉŽIA: Phillip Noyce **HRAJÚ:** Brenton Thwaites, Alexander Skarsgård, Meryl Streep, Katie Holmes, Jeff Bridges
DISTRIBÚTOR: Magic Box Slovakia

Dvanásťročný Jonas žije v dokonalom regulovanom svete, kde nikto nikomu nezávidí, ľudia nepoznajú vojny, zločiny, strach ani bolesť. Jonas sa má však stať „príjemcom pamäti“ – strážcom spomienok. Tak sa dozvedá o utpení a bolesti, ale aj o láske, kráse a priateľstve. Začína chápať, že jeho spoločenstvo žije v dostatku a bezpečí za cenu úplnej absencie citov a možnosti voľby...

PREMIÉRA: 11. 9. 2014

Hráč

(Losejas, Lotyšsko/Litva, 2013) DCP 2D + blu-ray + DVD, ŠUP, 109 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA/TRILER
RÉŽIA: Ignas Jonynas
HRAJÚ: Vytautas Kaniusonis, Oona Mekas, Rimas Blockis, Giedre Giedraityte, Valerijus Jevsejevas **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Vincentas je najlepší lekár záchrannej služby, ktorý zbožňuje hazardné hry. Rýchlo zarobené peniaze ešte rýchlejšie mŕňa a čoskoro sa dostáva do rôznych problémov. Medzi záchranármi teda rozbehne stávkový, ktorý z pacientov v danom týždni umrie. Z novej hry opäť profituje, lenže nepáči sa to jeho milenke.

PREMIÉRA: 11. 9. 2014

Ida – Projekt 100

(*Ida*, Poľsko/Dánsko, 2013) DCP 2D + DVD, 80 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Paweł Pawlikowski

HRAJÚ: Agata Kulesza, Agata Trzebuchowska, Dawid Ogrodnik **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Britský režisér poľského pôvodu Paweł Pawlikowski sa čiernobielym filmom *Ida* vracia do krajiny svojho detstva. Mladá novicka Anna musí navštíviť svoju jedinú žijúcu príbuznú Wandu, o ktorej existencii netušila. Bývalá zapálená komunistka a sudkyňa v 50. rokoch posielala na smrť odporcov režimu. Nečakané stretnutie nasmeruje Annu na cestu za odkrytím rodinného tajomstva.

PREMIÉRA: 25. 9. 2014

Koyaanisqatsi – Projekt 100

(*Koyaanisqatsi*, USA, 1982) DCP 2D + blu-ray, 86 min., MP, BEZ SLOV, ENVIRONMENTÁLNY DOKUMENT

RÉŽIA: Godfrey Reggio **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Koyaanisqatsi je prvý film z dokumentárnej trilógie, na ktorý nadviazali tituly *Powaqqatsi* (1988) a *Naqoyqatsi* (2002). Prostredníctvom sledu fascinujúcich obrazov s minimalistickou hudbou Philipa Glassa komentuje Godfrey Reggio rozporuplný vzťah človeka a prírody, resp. deštruktívnu silu ľudského pôsobenia na našu planétu.

PREMIÉRA: 18. 9. 2014

Labyrint: Útek

(*The Maze Runner*, USA, 2014) DCP 2D, 114 min., MP 12, AKČNÉ SCI-FI

RÉŽIA: Wes Ball **HRAJÚ:** Dylan O'Brien, Kaya Scodelario, Will Poulter, Thomas Brodie-Sangster, Aml Ameen, Ki Hong Lee

DISTRIBÚTOR: Barracuda Movie

Thomas sa jedného dňa prebudí uväznený v obrovskom bludisku spoločne s ďalšími chlapcami. Na svet vonku si nepamätá, ale má divné sny o záhadnej organizácii W. C. K. D. Keď sa mu podarí pozbierať jednotlivé fragmenty svojej minulosti podľa indícií v labyrinte, môže dúfať, že odtiaľ unikne.

PREMIÉRA: 11. 9. 2014

Miesta

(*Miesta*, Česko/Slovensko, 2014) DCP 2D, 108 min., MP 12, ČESKY, DRÁMA

RÉŽIA: Radim Špaček **HRAJÚ:** Vladimír Polívka, Johana Matoušková, Jan Cina, Jiří Štrébl, Robert Nebřenský **DISTRIBÚTOR:** Barracuda Movie

Dráma o láske, strate a pomste vťahuje diváka do sveta dvoch 19-ročných chlapcov Adama a Marka, ktorým sa ich rodné mesto zdá pritesné, ale zároveň nevedia, čo by chceli robiť so životom. To sa mení, keď sa k nim pridáva dcéra miestneho prominenta a spolu objavujú temné stránky mesta.

► O filme čítajte viac na strane 22.

PREMIÉRA: 4. 9. 2014

Najhľadanejší muž

(*A Most Wanted Man*, V. Británia/USA/Nemecko, 2014) DCP 2D, ŠUP, 121 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, TRILER

RÉŽIA: Anton Corbijn **HRAJÚ:** Philip Seymour Hoffman, Rachel McAdams, Grigorij Dobrygin, Willem Dafoe, Robin Wright, Homayoun Ershadi, Nina Hoss **DISTRIBÚTOR:** Forum Film

Špionážna dráma podľa románu Johna le Carrého s hercom Philipom Seymourom Hoffmanom v jeho poslednej úlohe šéfa nemeckej protiteroristickej skupiny. Tá sa zaujíma o záhadného čečenského utečenca Issu Karpova, ktorý sa usiluje získať peniaze od svojho otca – je tento chlap teroristom napojeným na al-Káidu alebo obeťou?

PREMIÉRA: 18. 9. 2014

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi – Projekt 100

(*20,000 Days on Earth*, V. Británia, 2014) DCP 2D + blu-ray, 97 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, HUDBOBNÝ DOKUMENT

RÉŽIA: Iain Forsyth, Jane Pollard **ÚČINKUJÚ:** Nick Cave, Warren Ellis, Kylie Minogue, Ray Winstone, Darian Leader **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Hudobná dokudráma o Nickovi Cavovi nie je tradičnou biografickou retrospektívou, ale skôr pohľadom na život 57-ročného hudobníka, ktorý sa stále dáva unášať múzou. Snímka sa bude premietiť s 11-minútovým slovenským animovaným predfilmom *Fongopolis* v réžii Joanny Kozuch.

PREMIÉRA: 4. 9. 2014

Láska na karí

(*The Hundred-Foot Journey*, USA, 2014) DCP 2D, ŠUP, 122 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, ROMANTICKÝ

RÉŽIA: Lasse Hallström **HRAJÚ:** Helen Mirren, Manish Dayal, Charlotte Le Bon, Rohan Chand **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Vyberaná francúzska kuchyňa sa stretáva s kuchyňou indickou, pikantnou a nabitou vôňou, v gastro-nomickej romanci s Helen Mirren v hlavnej úlohe. Hrá majiteľku vychýrenej reštaurácie, ktorú znepokojí, keď v jej blízkosti otvorí indickú reštauráciu. Schytluje sa k súboju dvoch odlišných kultúr, ale dobré jedlo hory prenáša.

PREMIÉRA: 11. 9. 2014

Lepšie teraz ako nikdy

(*And So It Goes*, USA, 2014) DCP 2D, 94 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, ROMANTICKÁ KOMÉDIA

RÉŽIA: Rob Reiner **HRAJÚ:** Michael Douglas, Diane Keaton, Sterling Jerins, Frankie Valli, Frances Sternhagen, Paloma Guzmán, Andy Karl **DISTRIBÚTOR:** Barracuda Movie

Oren je nepríjemný realitný maklér, ktorý nechce nič iné, len predať svoj posledný dom a v pokoji odísť do penzie. Odmieta pozvania na mochito od láskavej susedy Leah a vychádza len s rovnako nepríjemnou kolegyňou Claire. Orenov život sa však zmení, keď sa objaví jeho syn s prosbou, aby sa načas postaral o jeho dcéru...

PREMIÉRA: 21. 8. 2014

Magický hlas rebelky

(*Magický hlas rebelky*, Česko, 2014) DCP 2D, 90 min., MP, ČESKY, DOKUMENTÁRNY FILM

RÉŽIA: Olga Sommerová **ÚČINKUJE:** Marta Kubišová

DISTRIBÚTOR: Barracuda Movie

Film o speváčke Marte Kubišovej, ktorá sa stala symbolom odporu proti komunistickému režimu, a to tým, že pravda bola pre ňu dôležitejšia ako pohodlná kariéra. Snímka mapuje jej osobný a disidentský život i spevácku umenie v šesťdesiatych rokoch aj po Nežnej revolúcii, keď zažila comeback.

PREMIÉRA: 25. 9. 2014

O koňoch a ľuďoch

(*Hross í oss*, Island/Nemecko, 2013) DCP 2D + blu-ray + DVD, ŠUP, 81 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, KOMEDIÁLNA DRÁMA

RÉŽIA: Benedikt Erlingsson **HRAJÚ:** Ingvar Eggert Sigurðsson, Charlotte Bøving, Maria Ellingsen, Steinn Ármann Magnússon, Helgi Björnsson, Halldóra Geirharðsdóttir, Kristbjörg Kjeld **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Oceňovaný debut islandského režiséra Benedikta Erlingssona ponúka vtipný a citlivý príbeh, vyzroprávaný z pohľadu koní. Aký vplyv majú ľudia na kone a naopak? A ako asi vyzerajú udalosti a situácie, keď sa na ne pozereá kôň?

PREMIÉRA: 17. 9. 2014

Pelo malo – Nanič vlasy

(*Pelo malo*, Venezuela/Peru/Argentína/Nemecko, 2013) blu-ray + DVD, 93 min., MN 15, SLOVENSKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Mariana Rondón **HRAJÚ:** Samuel Lange, Samantha Castillo, Beto Benites, Nelly Ramos, María Emilia Sulbarán **DISTRIBÚTOR:** Filmtopia

Deväťročný Junior je nespokojný so svojimi kučeravými vlasmi, chce si ich vyrovnať, aby vyzeral ako obľúbený spevák. Túži po uznaní svojej matky, tá má však iné problémy – v rušnom Caracase sa musí obracať, aby uživila svoje dve deti, a synova posadnutosť vzhľadom ju znervózňuje. Situácia sa vyhracuje...

PREMIÉRA: 4. 9. 2014

Pod zemou

(*As Above, So Below*, USA, 2014) DCP 2D, 89 min., MN 15, HOROR

RÉŽIA: John Erick Dowdle **HRAJÚ:** Ben Feldman, Edwin Hodge, Perdita Weeks **DISTRIBÚTOR:** Barracuda Movie

Pod ulicami Paríža sa ukrývajú kilometre podzemných chodieb, ktoré sú útočiskom mnohých stratených duší. Keď sa tím prieskumníkov dostane do nezmapovaného bludiska plného kostí, odhalí tajomstvo tohto mesta mŕtvych. Film vstupuje do hĺbky ľudskej psychiky a odhaľuje skrytých osobných démonov.

PREMIÉRA: 11. 9. 2014

Pulp Fiction – Projekt 100

(*Pulp Fiction*, USA, 1994) DCP 2D + blu-ray, ŠUP, 153 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA/TRILER/KRIMI

RÉŽIA: Quentin Tarantino **HRAJÚ:** John Travolta, Samuel L. Jackson, Bruce Willis, Uma Thurman, Ving Rhames, Maria de Medeiros **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

V kultovom diele 90. rokov zafinoval Quentin Tarantino základné prvky svojej režisérskych poetiky a vytvoril mnohovrstvový filmový vesmír, ktorý si obľúbili nároční filmoví kritici, festivaloví porotcovia i bežní diváci. Pre tri historky z podsvetia je príznačné štylizované násilie, pamätné dialógy, nečakané dejové zvraty a špecifický humor.

PREMIÉRA: 14. 8. 2014

Útek z planéty Zem

(*Escape from Planet Earth*, USA, 2013) DCP 2D + DCP 3D, 89 min., MP, ANIMOVANÝ/KOMÉDIA/DOBRODRUŽNÝ

RÉŽIA: Callan Brunker **DISTRIBÚTOR:** Itafilm

Na planéte Baab žijú zábavní modrý ufóni, ktorých národným hrdinom je astronaut Scorch Supernova – expert na nebezpečné záchranné misie, pri ktorých mu nenápadne pomáha jeho superinteligentný brat Gary. Keď na vesmírnej stanici zachytia SOS volanie z obývanej temnej planéty Zem, Scorch neváha ani minútu a vydá sa v ústrety neznámemu svetu.

PREMIÉRA: 4. 9. 2014

Sin City: Ženská, pre ktorú by som vraždil

(*Sin City: A Dame to Kill For*, USA, 2014) DCP 2D + DCP 3D, 103 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ

RÉŽIA: Robert Rodriguez, Frank Miller **HRAJÚ:** Mickey Rourke, Eva Green, Joseph Gordon-Levitt, Jessica Alba, Josh Brolin, Power Boothe, Rosario Dawson, Bruce Willis, Ray Liotta **DISTRIBÚTOR:** Magic Box Slovakia

Pokračovanie kultového filmu *Sin City* podľa komiksovej predlohy Franka Millera. Niekoľko prepojených poviedok vracia divákov do mesta hriechu, kde im budú robiť spoločnosť Dwight (Josh Brolin), Ava (Eva Green), Marv (Mickey Rourke), Johnny (Joseph Gordon-Levitt) či Nancy (Jessica Alba).

PREMIÉRA: 18. 9. 2014

V tichu

(*V tichu*, Slovensko/Česko, 2014) DCP 2D + blu-ray + DVD, ŠUP, 84 min., MP 12, DRÁMA

RÉŽIA: Zdeněk Jiráský **HRAJÚ:** Judit Bárdos, Jan Čtvrtník, Kristína Svarinská, Ján Gallovič, Laco Hrušovský, Valéria Stašková, Dana Košická **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Film českého režiséra Zdeňka Jiráského (*Poupata*) hovorí o osudových zlomoch v živote niekoľkých židovských umelcov, prevažne hudobníkov, ktorých mená a tvorbu chcel nacizmus navždy vymazať.

► O filme čítajte viac na stranách 20 a 21.

PREMIÉRA: 18. 9. 2014

Skôr než zaspím

(*Before I Go to Sleep*, USA/V. Británia/Francúzsko/Švédsko, 2014) DCP 2D, ŠUP, 91 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, MYSTERIÓZNY TRILER

RÉŽIA: Rowan Joffe **HRAJÚ:** Nicole Kidman, Colin Firth, Mark Strong, Anne-Marie Duff **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Triler o spomienkach, ktoré definujú, kým sme. Christine po autonehode stráca pamäť vždy, keď večer zaspí. Jej manžel Ben a doktor Nash s ňou zakaždým prechádzajú jej život a Christine sa snaží spomenúť si na minulosť aj pomocou videodenníka. Tieto záznamy jej však jedného dňa prezradia, aby nikomu neverila...

PREMIÉRA: 25. 9. 2014

Všiváci

(*Všiváci*, Česko, 2014) DCP 2D, ŠUP, 98 min., MN 15, ČESKY, DRÁMA

RÉŽIA: Roman Kašparovský **HRAJÚ:** Ondřej Vetchý, Tereza Voříšková, Jiří Mádl, Kryštof Hádek, Jiří Langmajer, Ondřej Malý, Iva Janžurová, Marek Talcík **DISTRIBÚTOR:** Bontonfilm

Dvaja bratia, iné osudy. Jeden je špičkový neurochirurg utápajúci sa v bludnom kruhu operácií, alkoholu a milostných avantúr. Druhý sa práve vrátil z vojenskej misie v Afganistane, vychováva dve dcéry, ale prehráva svoj boj s dlhmi a návratom do normálneho života. A všetko to riadi ich mama.

PREMIÉRA: 4. 9. 2014

Traja bratia

(*Tři bratři*, Česko/Dánsko, 2014) DCP 2D, ŠUP, 90 min., MP 12, HUDBNÁ ROZPRÁVKA

RÉŽIA: Jan Svěrák **HRAJÚ:** Tomáš Klus, Vojtěch Dyk, Zdeněk Piškula, Jiří Lábus, Zuzana Norisová, David Matásek, Ivana Chýlková, Oldřich Kaiser, Miroslav Táborský, Zdeněk Svěrák, Bolek Polívka **DISTRIBÚTOR:** Magic Box Slovakia

Traja bratia sa vydávajú do sveta na skusy, aby si našli nevesty a aby im rodičia mohli prenechať svoj majetok. Súrodenci pri svojom putovaní akoby kúzlami vstupujú do slávnych rozprávok, v ktorých ich čaká mnoho nástrah, nečakaných príhod a možno aj láska.

PREMIÉRA: 18. 9. 2014

Zostaň so mnou

(*If I Stay*, USA, 2014) DCP 2D, ŠUP, 106 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, ROMANTICKÝ

RÉŽIA: R. J. Cutler **HRAJÚ:** Chloë Grace Moretz, Lauren Lee Smith, Mireille Enos, Jamie Blackley, Stacy Keach **DISTRIBÚTOR:** Forum Film

Nadaná mladá čelista Mia Hall si vždy myslela, že najťažším rozhodnutím jej života bude vybrať si medzi budovaním kariéry na prestížnej škole a hlasom srdca, ktoré jej radí ostať s láskou jej života. Náhle sa však dostane do situácie, keď sa musí rozhodovať medzi životom a smrťou.

Horor, ktorý je komédiou

Mal to byť prvý horor na Slovensku, nakoniec je z neho komédia, ktorá síce nemá bežnú kinodistribúciu, ale diváci ju už na plátne mohli vidieť. Film *Prvý slovenský horor* producenta Róberta Slováka, ktorý je v tomto prípade aj režisérom a scenáristom, mal premiéru v júni na 22. ročníku Art Film Festu. Pôvodne mal vzniknúť horor *Fabrika smrti* v réžii Gejzu Dezorza, v ktorom mali hrať Táňa Pauhofová, Rytmus, Pyco či Marián Čekovský. Tvorcovia očakávali záujem sponzorov aj koproducentov, no nedočkali sa. A tak Slovák vytvoril akýsi paradokument o tom, ako nevznikol prvý slovenský horor. Jeho film sa premietal počas leta napríklad v Bratislave v Kine Lumière a v Urban House a tvorcovia chcú uskutočniť aj ďalšie projekcie filmu.

Štartuje Filmový kabinet PLUS

Vzdelávací cyklus Filmový kabinet, ktorý organizuje Slovenský filmový ústav v spolupráci s Asociáciou slovenských filmových klubov, v júni úspešne zavŕšil svoj tretí semester a 4. septembra spúšťa novú sériu projekcií a prednášok. Filmový kabinet PLUS: Film (v) o filme, ktorý sa uskutoční v Kine Lumière a potrvá až do 22. januára 2015, má v programe desiatku snímok. Každá z nich sa nejakou vyjadruje k fenoménu filmu ako takého, k jeho technickým špecifikám, k remeselnej a umeleckej stránke výroby/tvorby, k fungovaniu na filmovom pláci, k vzťahom medzi členmi štábu a podoben. V septembri projekt odštartuje tá najlepšia možná ukážka invenčného experimentovania s filmovým výrazom v časoch pre kinematografiu stále mladých. Reč je o roku 1929 a ruskej snímke *Muž s kinoaparátom*, ktorú nakrútil Dziga Vertov. Druhým titulom tohto mesiaca bude *Pohrdanie* v réžii Jeana-Luca Godarda, ktorý vniesol kus novátorstva do francúzskej filmovej tvorby. Godard s tým začal už v päťdesiatych rokoch, no *Pohrdanie*, ktoré sám autor označil za „klasický, tak trochu hollywoodsky film“ a obsadil doň herecké hviezdy ako Brigitte Bardot, Michel Piccoli, Jack Palance i slávneho režiséra Fritza Langa, vzniklo v roku 1963.

V ďalších mesiacoch sa vo výbere autoreferenčných filmov objaví napríklad aj Felliniho *8½* (1963). Ako prezradil autor pamätnej snímky (ktorý nazýval samého seba „pravdovravným klamárom“), v čase prípravy *8½* prekonával veľký tvorivý blok. Napokon však rozhybal plátno aj napriek/vďaka týmto krízovým stavom a výsledný film vypovedá cez postavu režiséra Guida (Marcello Mastroianni) aj o jeho nemohúcosti, tápaní a hľadaní. Filmový kabinet PLUS uvedie i Kiešlowského *Amatéra* (1979), o ktorom filmový publicista K. T. Toeplitz kedysi vyhlásil, že môže byť vnímaný ako *8½* súčasnej poľskej kinematografie; ďalej to bude Truffautova *Americká noc* (1973), Antonioniho *Zväčšenina* (1966), Lynchov *Mullholand Drive* (2001) či Wajdov titul *Všetko na predaj* (1969). A premietnu sa aj dva slovenské filmy – *Slávnosť v botanickej záhrade* (1969), akú mohol pripraviť len Elo Havetta, a *Uhol pohľadu* (1984) režisérov Vlada Balca a Martina Šulíka. Prvý z nich menovanú snímku nakrútil, druhý v nej stvárnil hlavnú úlohu – študenta réžie.

► dan

FOTO: noemo

Kiežby nemusel vzniknúť

► **Simona Lucia Horváthová** (absolventka Katedry žurnalistiky FiF UK v Bratislave)

Hokejista Pavol Demitra bol nielen skvelým športovcom, ale aj charizmatickou osobnosťou a človekom, ktorý tu bol vždy pre svoju rodinu i priateľov. Veselá povaha z neho robila príjemného spoločníka, ktorý nikdy nepokazil žiadnu zábavu. V podobnej atmosfére sa bude niesť aj dokument **38** o jeho súkromnom a profesionálnom živote.

Nebola to tragická smrť slovenskej hokejovej legendy, čo režiséra Daniela Dangla podnietilo natočiť 80-minútový biografický dokument, ale dôsledky, ktoré táto udalosť na Slovensku vyvolala. „Slovenský národ sa na pár dní dokázal zjednotiť tak ako nikdy predtým. Všetci smútili a takmer každý vedel povedať, kde bol a čo robil, keď sa o tragédii dozvedel,“ tvrdí Dangel. Cieľom biografického dokumentu je vzdať Pavlovi Demitrovi poklonu, pozrieť sa bližšie na jeho život, vzťahy, očakávania, ciele a úspechy. Ide o prierez jeho profesionálnym, ale aj súkromným životom. „*Paľo bol obyčajný človek, ktorý miloval humor, a preto sme chceli poňať tento*

film tak ľahko,“ pokračuje režisér. Okrem hokejových začiatkov a celkového vývoja kariéry sa diváci dozvedia viac o tom, aký bol syn, brat, otec, manžel, kamarát a hlavne „parták“. „*Film je z veľkej časti veselý, lebo Paľo taký bol, nepokazil žiadny žúr. Veľa príhod nie je vo filme zverejnených, lebo sú nezverejniteľné,*“ hovorí scenárista a dramaturg Lukáš Zedníkovič.

Dokument sa skladá z troch základných pilierov. Prvým sú výpovede členov rodiny, blízkych, priateľov a osobností z NHL a slovenskej hokejovej reprezentácie. Svojimi vyjadreniami prispeli Demitrov otec, manželka, sestry, prvý tréner, triedna učiteľka

aj manažér Mike Gillis. Z hokejových osobností sú to okrem iných Marián Gáborík, Miroslav Šatan, Michal Handzuš, Lubomír Višňovský, Peter Šťastný, Ján Pardavý, Ján Filc či Vladimír Vůjtek. Medzi účinkujúcimi sú aj zahraniční partneri hokejistu vrátane jeho dvoch spoluhráčov Keitha Tkachuka a Jeremyho Roenicka – hviezd americkej reprezentácie a NHL, kde Demitra pôsobil 16 rokov svojej profesionálnej kariéry. „*Boli to nielen Paľovi spoluhráči, ale aj rodinní priatelia. Hlavne Keith Tkachuk mu bol ako brat. Rozprával sa s ním o veciach, o ktorých sa bavia iba blízki, napríklad ako sa správať k rodine alebo ako vychovávať deti,*“ vysvetľuje Martin Frimmer z produkčnej spoločnosti noemo, s. r. o.

Druhým pilierom filmu sú archívne videá z NHL, olympijských hier či majstrovstiev sveta. „*Vyberali sme tie najkrajšie, najemotívnejšie hokejové akcie a bolo ich skutočne veľa. Mnohé sa do filmu nezmestili,*“ priznáva Frimmer. Otec a manželka Pavla Demitru poskytli tvorcom aj rodinné archívne materiály, pre ktoré sa premiéra dokumentu odložila na september. „*Nečakane sa našli ďalšie videá z Paľovho detstva. Okrem nich budú vo filme súkromné zábery z Paľovej svadby, fotografie od kamarátov, z osláv či zo žúrov. Zo súkromných zdrojov je pokrytých približne 70 percent filmu.*“

Ťažiskový je tretí pilier, teda cesta Demitrovej manželky Márie, s ktorou cestuje štáb vlakom z Bratislavy cez Varšavu a Moskvu na miesto leteckej

tragédie do Jaroslavl. Počas cesty rozpráva o ich prvom stretnutí, o spoločnom živote a zážitkoch. Jej výpoveď bude rovnako ako výpovede blízkych náhradou za komentár, ktorý nie je súčasťou dokumentu.

Nakrúcalo sa najmä na Slovensku, v prostredí, ktoré bolo účinkujúcim najbližšie. „*Natáčalo sa v Trenčíne u Paľových spoluhráčov a kamarátov, v Bratislave na zimnom štadióne či na Morave u pána Vladimíra Vůjtku. V Amerike strávil štáb niekoľko dní, kým prešiel celé východné pobrežie. No a, samozrejme, je tam kľúčová časť dokumentu, teda cestovanie s Paľovou manželkou,*“ objasňuje Martin Frimmer.

Nakrúcanie dokumentu prebiehalo v príjemnej atmosfére. Tvorcom vychádzala v ústrety nielen rodina Pavla Demitru, ale aj Slovenský zväz ľadového hokeja, a to najmä pri rokovaní o licenčných právach. Rovnako ústretová bola TV Markíza a RTVS, či už pri poskytovaní materiálov, alebo mediálneho priestoru na propagáciu. „*Práca na dokumente bola mimoriadne príjemná, ale celý štáb by bol rovnako ako ja najradšej, keby ten film nikdy nemusel vzniknúť,*“ dodáva Lukáš Zedníkovič. Oficiálna premiéra dokumentu **38** sa uskutoční v Trenčíne 7. septembra, teda v deň, keď hokejová hviezda tragicky zahynula pri leteckom nešťastí. V rovnaký deň sa film dostane aj do kín vo viacerých slovenských mestách. ▲

38 (r. Daniel Dangel, Lukáš Zedníkovič, Slovensko, 2014)

• CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: 4 58 000 eur (podpora AVF: 30 000 eur)

• POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH: Film bude distribuovaný na DCP nosičoch.

• SEPTEMBROVÉ PROJEKcie FILMU V KINE LUMIÈRE: 19. 9. (16.00), 20. 9. (16.00)

Režisér Daniel Dangel (vľavo) počas nakrúcania filmu. FOTO: noemo

FOTO: MPhilms

Syn, Maratón, Kanárik a Otec. Deti

► Zuzana Sotáková

Jedno dieťa s blikajúcou helmou, jeden útek z väzenia, jedno priateľstvo s kanárikom, jeden výlet k moru. Jeden film, ale veľa príbehov zo všedného života. Dokumentarista Jaro Vojtek natočil svoj hraný debut *Deti* o vzťahoch medzi deťmi a ich rodičmi, ktoré sú výnimočné a zároveň obyčajné.

„Vzniklo to samovoľne. Je veľa vecí, ktoré sa nedostanú do dokumentárneho filmu. Sú hranice morálky, keď si režisér dokumentu povie, že toto už netočím, lebo to môže byť protagonistom nepríjemné. No je to úžasná téma a povedal som si, že hraný film môže túto cestu otvoriť,“ začína rozprávanie o svojej ceste k hranému debutu oceňovaný režisér Jaro Vojtek. Tému rodiny nájde divák i v jeho predošlých dielach a rôzne podoby vzťahu medzi deťmi a rodičmi tvoria aj základ poviedkového filmu *Deti*, na ktorom Vojtek spolupracoval so scenáristom Markom Leščákom. „Každý z príbehov má inšpiráciu niekde inde. Niektoré sú osobné, niektoré vznikli

popri práci na dokumentárnych filmoch, ktoré sme s Jarom robili,“ hovorí Leščák. „Našou ambíciou bolo prerozprávať príbehy s autentickou silou a emocionálnou naliehavosťou tak, aby spoločne vytvorili celok, ktorý prinúti diváka premýšľať o tom, ako by asi on reagoval v situáciách, ktoré sú pre hrdinov jednotlivých príbehov neriešiteľné. Pretože byť vo vzťahu, či sme si ho vybrali, alebo nám bol daný, prináša okrem radosti aj množstvo bolesti, pri ktorom nikdy nebudeme s určitou vedieť, aké je to správne riešenie. Ale sú to práve najbližšie vzťahy a naše miesto v nich, ktoré určujú, akí vlastne sme.“ Podľa Leščáka mal každý zo štyroch príbehov

potenciál na dlhšiu metráž, ale spolu vytvárajú skladačku, ktorá najlepšie odráža zložitost vzťahov a podčiarkuje tému.

Syn: Dusivá atmosféra uzavretej rodiny, kde sa otec snaží dostať bližšie k svojmu autistickému synovi a preniknúť za múry jeho choroby. **Maratón:** Mladý muž v ilavskej väznici ťažko znáša odlúčenie od rodiny, a tak uteká desiatky kilometrov v treskúcej zime, aby sa zohrial v teple domova. **Kanárik:** Osamelému chlapcovi zo sociálne slabšej rodiny nechýbajú len peniaze, ale hlavne kamaráti a chápaní rodičia, ktorých mu nahrádza vzťah s kanárikom. **Otec:** Zradená a zranená matka sa musí držať kvôli zomierajúcemu otcovi, s ktorým sa vyberá na výlet k moru. „Ide o stvárnenie príbehov, ktoré vychádzajú z dokumentárneho prostredia, ale do dokumentu sme ich nevedeli dať. Napísal ich Marek, ale ich prapodstata vychádza zo skutočného života. V Deťoch dokonca hrajú aj neherci, aby boli emócie uveriteľnejšie a silnejšie. A ja som sa veľmi potešil, keď sme si film pozerali so synom a on sa ma spýtal: *Tato, to sa ozaj stalo? Uveril, že to nie je hrané. Že sa to nehrá na hraný film, ale na to, že je to reálny život, o ktorom sa žiada rozprávať a rozmyšľať,*“ približuje Vojtek. „Niekde sa rozprávanie stretlo s niečím, čo rezonovalo aj u hercov – išlo o situáciu, pocit alebo spomienku. Inokedy zase herec či neherec zaujal svojou prirodzenosťou, talentom a ľudskos-

ťou,“ pridáva sa Leščák. V snímke *Deti*, ktorá bude mať premiéru tento mesiac na festivale Cinematik v Piešťanoch, sa im podarilo vytvoriť divácky príťažlivé spojenie hercov (účinkuje tu napríklad Éva Bander) s nehercami. Podľa Vojteka však nakučanie nebolo jednoduché a v tejto súvislosti spomína poviedku *Syn* o malom autistovi. „*Chlapec, ktorý ho hrá, dovtedy nevedel, že existuje niečo ako autista a čo to znamená. Keďže robím aj dokument o autistoch* Tak ďaleko, tak blízko, doniesol som mu ho a u neho doma sme si trénovali pohyby autistov. Fascinovalo ho, že také deti žijú. Uvedomil si, aký je vo svojom živote šťastný, a cez túto skúsenosť objavil nový svet,“ dodáva Vojtek, ktorý sa predstavuje v pozícii režiséra hraného filmu rovnako ako napríklad dokumentarista Juraj Lehotský so snímkom *Zázrak*. „*Hraný film si skúsilo alebo ho skúša viacero dokumentaristov. Svoj hraný film natáča Marko Škop, s Ivanom Ostrochovským dokončujeme hranú boxerskú roadmovie s pracovným názvom Koza... Čiže pole hraného filmu si ohmatáva viacero talentovaných režisérov. Každý z nich má pre seba sformulovaný dôvod, preto by som nerád za nich generalizoval, prečo to robia. Jediné, čo môžem povedať, je, že sa mi to zdá rovnako prirodzené a užitočné, ako keď si zaškatulkovaný režisér hraných filmov vyskúša dokument,*“ uzatvára Marek Leščák. ▲

Deti (r. Jaro Vojtek, Slovensko/Česko, 2014)

- **CELKOVÝ ROZPOČET FILMU:** 4 40 000 eur (podpora AVF: 277 790 eur, RTVS: 25 000 eur)
- **POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH:** Distribúcia na DCP a blu-ray nosičoch.
- **SEPTEMBROVÉ PROJEKcie FILMU V KINE LUMIÈRE:** 24. 9. (18.00), 25. 9. (20.00), 26. 9. (18.00), 27. 9. (18.15), 28. 9. (18.00), 29. 9. (18.00), 30. 9. (18.00)

Režisér Jaro Vojtek (vľavo) s protagonistami filmu. FOTO: MPhilms

• FOTO: Film Europe

Ked' pre nich nastalo ticho

► Veronika Pavlíková (filmová publicistka)

Pohnuté osudy židovských umelcov počas druhej svetovej vojny rozprávané prostredníctvom hudby, ktorá pre nich znamenala všetko. Taký je film *V tichu*, ktorý má slovenskú kinopremiéru 18. septembra.

Snímka *V tichu* režiséra Zdeňka Jiráského a producentky Lívie Filusovej zachytáva citlivú tému holokaustu neštandardným, ale o to ambicióznym spôsobom. Jej pracovný názov bol *Denník Agáty Schindlerovej* – vychádzal totiž zo zápiskov tejto slovenskej muzikologičky, žijúcej v Drážďanoch, ktorá sa dlhodobo venuje mapovaniu osudov židovských hudobníkov zasiahnutých nacizmom v 30. a 40. rokoch minulého storočia. Na základe skúmania a spracovávaní materiálov a výpovedí, ktoré zozbierala, sa pred autormi snímky postupne črtal aj zaujímavý spôsob ich filmového stvárnenia.

„*Myšlienku nakrútiť film v spojení s hudbou alebo*

hudobníkmi som nosila v sebe dosť dlho. Pred tromi rokmi som sa dostala k téme židovských hudobníkov, ktorú mi ponúkla jedna dramaturgička. Primárne však išlo o prácu muzikologičky pani Schindlerovej a o spracovanie témy prostredníctvom nej, čiže o dokumentárny film,“ spomína na začiatky projektu producentka Lívia Filusová. Počas vývoja projektu si však tvorcovia uvedomili, aký široký a silný potenciál má daná látka, vďaka čomu sa spôsob jej spracovania značne zmenil. Primárny mi sa stali príbehy židovských hudobníkov Karola Elberta, Edith Kraus, Arthura Chitza, baletky Alice Flachovej a nemeckej vokálnej skupiny Comedian

Harmonists, ktoré spolu nadobudli podobu hraného filmu, kde však namiesto dialógov znie hudba. Práve pomocou štylizovanej zvukovej zložky môžeme intenzívnejšie a emotívnejšie vnímať rozdiel medzi šťastným, hudbou naplneným životom protagonistov v predvojnovom období a nasledujúcim prudkým zvratom, ktorý súvisel s holokaustom. „*Bola to cesta dlhého tvorivého hľadania, producentského rozhodovania a možností, ktoré sme mali k dispozícii. Dôležitá bola vzájomná kreatívna symbióza a následné prispôbenie sa dostupným podmienkam,*“ dodáva Lívia Filusová.

Pre režiséra Zdeňka Jiráského bola táto látka prítažlivá z dvoch dôvodov, na základe ktorých sa ju rozhodol spracovať. „*Na téme ma zaujímala možnosť rozprávať film inak, netradične. A rovnako som uvažoval aj o novom uchopení látky – o prepojení faktografického a dramatického deja s hudbou. Producentka mi projekt pôvodne ponúkla ako dokument s hranými sekvenciami. To som však robiť nechcel, nie je to moja parketa, alebo inak povedané, na kombinácii dokumentárneho a hraného filmu ma autorský nič neláka, sú to dve rôzne formy, ktoré nechcem spájať dokopy. Snažím sa nad dramatickým materiálom premýšľať v pevných mantineloch – v žánrových, v obsahových i vo formálnych – tak v pozícii autora, ako aj diváka. Nakoniec sme našli zhodu a rozhodli sa film urobiť neformálne, tak, ako na podobné témy nie sme*

zvyknutí nazerat,“ uvádza režisér a dodáva: „*Pre mňa ako režiséra látky, ktorá nevychádza z mojej vlastnej potreby rozprávať, je na procese podobného druhu najzaujímavejšia možnosť improvizácie v rámci prenikania do témy. Z improvizácie spravidla vychádzajú nečakané výsledky, rodia sa prekvapujúce súvislosti, dáva to značný priestor hercom, ale i celému štábu. Keď posadíte pamätníka pred čierny zamat, posvietite na neho a spustíte kameru, môžete historické fakty vychádzajúce z jeho spomienok už len zaznamenať. Nehovorím, že to nemôže byť zaujímavé, ale môj prístup bol iný.*“

Film, na ktorom sa koproduckne podieľal aj SFÚ, mal svetovú premiéru na festivale v Karlových Varech v rámci sekcie Zvláštne uvedenie, kam ho zaradili aj vďaka jeho netypickému spracovaniu. O atraktívnosti snímky svedčí zároveň to, že ju vybrali aj na najväčší ázijský festival v Pusane v Južnej Kórei, na MFF v Solúne, London Jewish Festival a ďalšie.

Okrem umeleckého zážitku však režisér Zdeněk Jiráský vníma jeho výpovednú hodnotu aj z iného hľadiska. „*Divák by pravdepodobne mohol oceniť práve neštandardnú formu rozprávania. Samozrejme, hovorím o divákovi, ktorý nemá a priori odstup od témy. A v čase nenápadne silnejúceho neonacizmu, často ovplyvňovaného nevedomosťou či zjednodušaním a napodobovaním silných vzorov, je dôležité pripomenúť si, čo a prečo sa v našich krajinách dialo relatívne nedávno.*“ ▲

V tichu (r. Zdeněk Jiráský, Slovensko/Česko, 2014)

• CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: 4 11 072 eur (podpora AVF: 210 000 eur, RTVS: 46 978 eur)

• POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH: Predbežne 6 DCP nosičov.

• SEPTEMBROVÉ PROJEKcie FILMU V KINE LUMIÈRE: 19. 9. (18.15), 20. 9. (18.15), 21. 9. (18.00), 22. 9. (18.30), 27. 9. (20.30)

• FOTO: Film Europe

• FOTO: Barracuda Movie

Traja v problémoch

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Režisér Radim Špaček sa po oceňovanom filme **Pouta** (2010), v ktorom sa vrátil do Česko-slovenska osemdesiatych rokov, obracia v novinke **Miesta do rokov deväťdesiatych**. Divákovi prináša drámu o láske, strate a pomste.

Film *Miesta* je pomyselnou druhou časťou „česko-slovenskej trilógie“. Ako zatiaľ s rezervou hovorí režisér Špaček, keď sa všetko podarí, tretí diel bude zasadený do obdobia prelomu tisícročia a bude mapovať dôsledky rozdelenia spoločného štátu Čechov a Slovákov na bežné ľudské osudy. Filmy spája okrem Špačka aj autor scenára Ondřej Štindl. „*Miesta majú zvláštny osud*,” hovorí Špaček. „*Film sme nakrútili presne podľa Štindlovho scenára a v strižni sme so strihačkou Jankou Vlčkovou zistili, že niektoré veci by fungovali lepšie, keby sme sa scenára nedržali. Ten je napísaný ako spomienka muža na jeho mladosť v deväťdesiatych rokoch. V strižni sme túto linku opustili a zostalo iba rozprávanie príbehu o dvoch kamarátoch, ktorí stretnú dievča. Odohráva sa niekde v malom, provinčnom mestečku v Sudetách, takže do príbehu sa vmiešajú aj udalosti z roku 1945.*“

Adam a Marek majú devätnásť rokov, bývajú v malom meste a túžia odtiaľ zmiznúť. Keď do ich života vstúpi Anna, dcéra miestneho gangstra, začína sa nudné mestečko meniť na zaujímavé a tajomné. „*Stanovili sme si rok 1995. Film sa odohráva vo fiktívnom mestečku Černá Skála, nakrúcali sme ho v Ústí nad Labem a je to letný film. Slnéčné dni kontrastujú s tým, čo sa deje pod povrchom. Láka lo ma, že sa to odohráva v deväťdesiatych rokoch,*

že je to film o mne a mojej generácii,” vysvetľuje režisér, ktorý na toto obdobie spomína ako na najlepšie roky svojho života. „*Boli to časy úplnej eufórie, veľkej energie. Človek mal pocit, že všetko je dovolené a že už to bude iba lepšie. Veril som, že sme sa všetci poučili a nebudeme už opakovať staré chyby. Potom to začalo horknúť a na Slovensku to bolo ešte horšie. Vnímam som to dosť osobne, pretože tu mám veľa kamarátov. Pýtal som sa, či v tomto teraz uviazneme. No napriek všetkému sú moje spomienky na deväťdesiate roky slnečné. Stále som mal pocit, že je o čom točiť. Dnes to už nie je také zretelné. Nakrúca sa množstvo oddychových filmov alebo naopak veľa úletov, kde sa filmári snažia o čo najdrsnejší prístup a čo najväčšiu depresiu. Ja sa snažím medzi tým lavírovať. Aby som nebol komerčný bavič, ale ani ľudí nedeprimoval.*“ A taký je aj najnovší Špačkov film. „*Miesta nie sú veselý film, ale je v ňom zopár fórikov. Možno divákovi zostane po filme horká pachuť nedopovedaného. Ale Miesta sa končia určitou nádejou. To sme si povedali so scenáristom aj s producentom hneď na začiatku, že nechceme nakrútiť film, ktorý by sa nekončil aspoň iskrou nádeje*,” uzatvára režisér.

□ Rozšírenú verziu článku nájdete na www.filmsk.sk.

Miesta (Místa), r. Radim Špaček, Česko/Slovensko, 2014

• CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: 27 125 000 Kč/990 000 eur (podpora AVF: 105 000 eur)

• POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSÝCH KINÁCH: Film bude distribuovaný na DCP a blu-ray nosičoch.

• SEPTEMBROVÉ PROJEKČIE FILMU V KINE LUMIÈRE: 12. 9. (18.30), 13. 9. (20.30), 15. 9. (17.30), 16. 9. (20.15)

Filmotéka dávala možnosť širšieho rozhľadu

► Daniel Bernát

Prvého septembra uplynulo presne 45 rokov od vzniku študijného kina archívnych snímok Filmotéka. Autorom známej filmotekovej zvučky bol výtvarník Viktor Kubal, o hudbu sa postaral Ján Szelepcsényi. Čo však táto zvučka prinášala divákovi v časoch normalizačnej kinodistribúcie?

Kino Filmotéka vzniklo šesť rokov po založení Filmového ústavu v Bratislave ešte za pôsobenia prvého riaditeľa ústavu Jána Komiňára. Nadväzovalo na projekcie kina Ponrepo, ktoré sa konali v spolupráci s Československým filmovým ústavom Praha. Vznik Filmotéky podmienila skutočnosť, že koncom šesťdesiatych rokov začal bratislavský ústav archívovať kópie českých a zahraničných filmov, ktorým vypršal monopol na uvádzanie v kinách. „*Pri diskusiách, ako tieto filmy využívať, zrodil sa nápad už zosnulej Nade Havlíkovej a mňa založiť kino Filmotéka*,” ozrejmjuje Štefan Vraštiak, ktorý nastúpil do filmového ústavu práve v tomto období. „*Filmotéka začala pôsobiť v Bratislave a postupne pribudli ďalšie slovenské mestá. Filmový ústav organizoval programovacie semináre Filmotéky, vydával k premietaným titulom filmografické a lektorské materiály... A projekcie mali divácky úspech.*“

Spočiatku sa o program kina starala Naďa Havlíková a Filmotéka premietala dva dni v týždni v bratislavskom kine Obzor. Od roku 1973 sa projekcie konali tri dni v týždni v kine Mladost, no archívne filmy sa dostávali aj mimo hlavného mesta (napríklad do Žiliny, Košíc, Prešova či Senice). Havlíková vo svojom príspevku na seminári k 15. výročiu Slovenského filmového ústavu v roku 1978 uviedla, že návštevnosť kina Filmotéka bola počas jeho dovtedajšej existencie približne 1,6 milióna divákov.

„*Filmy sa premietali v cykloch – k jubileám tvorcov, k histórii svetovej aj slovenskej kinematografie, k žánrom... Pripomeniem aspoň projekciu filmu Zem spieva za účasti Karola Plicku, cykly venované koprodukčným snímkam, krátke snímky uhorských tvorcov z Maďarska, ktoré sa nakrúcali na Slovensku. Osobne som pripravoval pásma krátkych filmov z dejín slovenskej kinematografie, Filmotéka premietla ako prvá zachovanú nemú, ale aj ozvučenú verziu filmu Jánošík z roku 1921... A v programe uviedla i zakázané Obrazy starého sveta Dušana Hanáka*,” hovorí Štefan Vraštiak a spomína aj rôzne divácke súťaže, ktoré víťazom umožnili napríklad návštevu filmových štúdií na Kolibe. Medzi najväčšie divácke hity Filmotéky radí americký titul *Juh proti Severu* z roku 1939 s Clarkom Gablom a Vivien Leigh v hlavných úlohách.

Havlíková hovorila o študijnom kine SFÚ ako o kine filmového umenia, ktoré slúžilo na kultúrno-výchovné a popularizačné účely v oblasti kinematografie a nahrádzalo tým chýbajúce školské vzdelávanie. Také bolo prvé desaťročie Filmotéky, ktorá oslovovala divákov aj neskôr. A ani pre mladú generáciu cinefilov to nie je neznámy pojem. V dnešnom Kine Lumière na Špitálskej ulici v Bratislave totiž funguje aj Filmotéka – študijná sála Slovenského filmového ústavu. ▲

SLOVENSÝ FILMOVÝ ÚSTAV

FILMOTÉKA

FOTO: Miro Nöta

Dokument je aristokrat filmu

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Filmografia režiséra Jara Vojteka (1968) je zoznamom úspechov. Nie sú to iba celovečerné dokumentárne snímky ako *My zdes* či *Hranica*, ktoré získali množstvo medzinárodných ocenení, zaslúženú pozornosť vyvolali aj Vojtekove krátkometrážne a televízne dokumenty. Teraz stojí Jaro Vojtek na pomyselnom začiatku so svojím hraným debutom *Deti*.

Film *Deti* je zložený zo štyroch poviedok a niektoré jeho témy akoby nadväzovali na tvoje dokumentárne filmy.

– Tie príbehy vychádzajú zo života, z prostredia, v ktorom sa pohybujem. Myslím si, že je dôležité rozprávať o vzťahoch, a mňa zaujíma rozprávať o tých, ktoré sú dané, ako je vzťah rodič – dieťa. Rodičov si nevyberáme, otázka znie, ako budeme náš vzájomný vzťah počas života spracovávať, ako s ním naložíme. Je to intímna záležitosť každého jedného človeka. Do filmov vždy rád dostávam to, čo momentálne osobne riešim, a považujem za dôležité, aby boli filmy autorské. Podľa mňa by sa režisér mal pozeráť okolo seba, vstrebávať podnety a transformovať to do filmu. V *Deťoch* sa nachádzajú aj momenty, ktoré sú akoby rekonštrukciou scén z dokumentov. Chcel som si túto metódu vyskúšať. Pár mesiacov po septembrovej premiére *Detí* bude mať premiéru aj môj dokument *Tak ďaleko, tak blízko*, ktorý sa venuje téme autizmu, a nájdu sa medzi nimi súvisiace scény. Budem sledovať, ako to na ľudí vplýva – autenticita a hraný film, ktorý vychádza z autentickej situácie.

Vystupuje v *Deťoch* aj niekto z dokumentu *Tak ďaleko, tak blízko*?

– Nie, ale čerpal som z poznatkov, ktoré som získal pri nakrúcaní vo svete autistov. S chlapcom, ktorý hrá v *Deťoch* autistu, sme si prostredníctvom dokumentu napozerali ich správanie, no postava ani príbeh nie sú totožné. Toto je fiktívny príbeh na tému, ktorá sa v dokumente nenachádza. Chcel som nakrútiť film o vzťahu rodičov a detí a chcel som byť taký intímny a dôsledný, aby som bol univerzálny. Myslím si, že čím som intímnejší, tým som univerzálnnejší, a cez ten vzťah som chcel ukázať aj to, že nás v živote stretávajú veci, s ktorými nepohneme, musíme ich prijať a vyrovnáť sa s nimi. Nemôžeme meniť veci okolo seba, ak sa nedajú, a o tom je tá poviedka v *Deťoch*. Základom všetkých poviedok je vzťah rodič – dieťa, dieťa – rodič, no otvárajú sa do širších súvislostí, nie sú uzamknuté v téme. Nastolujem v nich napríklad otázku, či sme nepremárnili chvíle, keď sme s niekým mohli byť, a už to nejde vrátiť späť. Sme zodpovední za ľudí okolo seba, nemôžeme žiť egoisticky a túto tému otváram cez zobrazené vzťahy.

Je pre dokumentaristu hraný film o väčšej slobode? Odpadá zodpovednosť za človeka, ktorý ti

odovzdáva svoj osobný príbeh, takže sa dá ísť napríklad viac do hĺbky?

– Je to aj o slobode. Bol som očarený možnosťou vytvoriť si predkamerovú realitu. Dlhو som si zvykal, že mám asistenta réžie a produkcie. Občas som sa cítil tak luxusne, až mi to bolo trápne. V dokumente musím akceptovať určitú etickú rovinu a záleží na tom, koľko je vám človek ochotný povedať. To, čo mi niektoré postavy z dokumentov nepovedali, ale cítil som to a vedel, som mohol dať do hraného filmu. Otázka je, do akej miery režisér dokáže vytvoriť autenticitu, ktorú divák prijme. Nefunguje to tak, že dokument je autentický a hraný film neautentický. Autenticita vo filme je iba jedna, ide o to, ako to vníma divák. Aj dokument môže vyznievať umelo. Ide o čo najväčšie priblíženie sa k životu, aby sa v ňom divák našiel.

Aj pre žiadanú autenticitu padla voľba na scenáristu Marka Leščáka?

– Scenár je jedna vec a Marek ho napísal dobre, no môže byť akokoľvek autentický, je na režisérovi, ako to nakrúti. On je zodpovedný za autenticitu na placi. Ja som použil veľa zo skúseností získaných pri nakrúcaní dokumentárnych snímok. Dokument pre mňa zostáva aristokratom filmu, považujem ho za čistý film. No zároveň vnímam dokument a hraný film ako jeden vyjadrovací umelecký prostriedok. Napísal som už námet na ďalší hraný film, ktorý by som naozaj veľmi rád nakrútil.

Úplne novou skúsenosťou bol pre teba kasting.

– Kasting bol fantastická skúsenosť, lepší film ako ten, čo som sa chystal nakrúcať. V Spišskej Novej Vsi naň prišlo asi päťdesiat ľudí a každý z nich nám vyrozprával svoj osud. Bol som fascinovaný, akí boli úprimní. Chcel som si tie výpovede odložiť, vrátiť sa do životov tých ľudí a urobiť z toho film. Ale potom som bol na jednom festivale, kde som taký film videl, takže už je neskoro. No kastingy boli očarujúce.

Záznam z jedného kastingu si použil aj v dokumente o zvuku vo filme, ktorý si robil v rámci cyklu *Slovenské kino*. Je tam veľmi silný moment, keď ti jeden z chlapcov rozpráva o svojom živote v detskom domove a ty povieš: „On má skutočné problémy a my ho tu ťaháme do blbého filmu.“ Čo teda vlastne znamená umenie?

– V hranom aj dokumentárnom filme vstupujeme do života ľudí. Pri dokumente prideme za človekom,

následne ho akoby vysajeme a potom odídeme. To ma strašne frustruje. Na jednej strane to môže fungovať pozitívne, naše stretnutie toho človeka posunie ďalej, ako sa to stalo pri filme o Sendreiovi *Cigáni idú do volieb*. No môže sa stať, že mu narušíme život, zviditeľníme ho a okolie už vníma toho človeka inak. Ja mám svoj film, ktorý sa premieta, robia so mnou rozhovory, a on sa vracia k svojmu odhalenému životu. Niekedy sa život ešte viac pokazí napríklad detským protagonistom, najmä keď uveria svojej pseudosláve. Na náš kastíng prišli deti z detského domova, ktoré sa v živote trápili, a my sme ich tam postavili ako na odstrele. Kvôli Jarovi Vojtekovi, ktorý prišiel z Bratislavy a chcel, aby niečo predviedli pred kamerou.

A vo vzťahu k divákovi?

– Myslím si, že umenie a kultúra patria medzi najdôležitejšie veci v živote. Je dôležité prihovárať sa ľuďom cez inteligentnú emóciu. Myslím si, že umenie má byť emocionálne ušľachtilé a múdre. A ak ho štát dostatočne nepodporuje, je to tá najväčšia vlastizrada. Počas majstrovstiev sveta v hokeji máme týždeň slovenské vlajky na autách a potom čo? Ďalej prežívame prázdne vzťahy, kradneme, ohovárame sa, je to všetko hlúpe. Týždeň sme všetci hrdí Slováci, no naši hokejisti prehrávajú, my vytriezieme a ten blbý život ide ďalej. To ma vie rozhodnúť.

Hovoríš, že nemáš rád falošné emócie. Ako sa teda v dojemnom príbehu hľadá balans medzi úprimnou emóciou a citovým vydieraním?

– Podstatou je hľadanie pravdy. Keď ju hľadáme v príbehu, v človeku, tak je emócia akoby skutočnejšia a má v sebe viac témy a obsahu. Musíme rozoznávať gýč a umenie. Gýč je prázdny, ale pravda vám niečo prinesie a emócia tam má svoje miesto, aby to človek lepšie vstrebal. Umenie má schopnosť tlačiť na emócie a vo filme je na to exkluzívny priestor. Ale ak tam chýba obsah, téma a hlavne pravda, je to zle. Zmysel umenia je v hľadaní pravdy. Ak v ňom je, emócie nie sú hlúpe.

Veľký rozdiel medzi dokumentárnym a hraným filmom je v práci v strižni.

– Samozrejme. Pri dokumente je na vás, v akom svetle človeka vykreslíte. Máte nakrútený materiál, ktorý obsahuje pozitívne aj negatívne situácie, a vy máte tú moc rozhodnúť, čo z toho použijete a ako bude postava vo filme vnímaná. V hranom filme

sú charaktery vybudované už v scenári a strihom už len pomáhate postave, aby sa scenár naplnil. V dokumente vytvárate charakter pri nakrúcaní a v strižni.

Bolo to teda v prípade *Detí pre teba* jednoduchšie?

– Áno, hoci jednoduché to nie je ani v hranom filme. Dokument je obrovská škola a myslím si, že režisér by si mal prejsť aj ním. Posilní ho to nielen vo filmárčine, ale aj v samotnom živote, pretože ho pochopí v oveľa širšom kontexte.

V jednom rozhovore si povedal, že režisér by mal mať svoju životnú tému. Našiel si ju?

– Mojou životnou témou je hľadanie pravdy. Či vo vzťahoch, v živote, v práci, v politike, alebo v umení. To je tá moja večná téma, ktorá sa prelína aj s mojim životom.

Keď sa ťa pred niekoľkými rokmi pýtali na tvoj pripravovaný hraný debut, odpovedal si, že bude duchovný, mystický. Podarilo sa ti naplniť tento zámer?

– Dúfam, že áno. Vzťahy vo filme sú pretavené cez vnútro, duchovno, cez nevy povedané veci, nie je v ňom veľa dialógov, je to viac obrazová esej. Obdivujem filmy, v ktorých sú silné témy prerozprávané cez obraz, situáciu, a aj ten svoj som chcel nakrútiť týmto spôsobom.

Deti sú často hrdinami tvojich filmov, spomeňme aspoň seriál *Nechcené deti*. Je asi náročnejšie postaviť do centra filmu dieťa...

– Mám pocit, akoby si ma tieto témy našli samy. Deti sú úprimné, vidia veci čisto, možno aj preto cez ne rád rozprávam. Sám mám deväťročného syna a je fascinujúce, ako ho môžem modelovať, snažiť sa ho priviesť k pravde. A je to najkrajší pocit v živote, keď sa vám to vráti – napríklad vám zavolajú z tábora, že je to fajn chalan. Dieťa je nositeľom toho, čo doň naprojektujete. Vidíte na ňom, v akom prostredí vyrastalo, akí sú dospelí okolo neho. To človek neoklame.

Zdá sa ti teraz dokumentárna tvorba na Slovensku pestrejšia, ako to bolo napríklad pred desiatimi rokmi?

– Je pestrejšia, a to aj preto, ako sa vyvinuli snímacie a záznamové technológie. Prišli malé digitálne zariadenia a film sa stal prístupnejším. Človek môže

zobrať kameru a sám nakrútiť dokument. Otvorilo to nové obzory, hoci je jasné, že nie každý, kto stojí za malým aparátom, je režisér. Nie je všetko iba o technológii, aj s digitálom musí robiť tvorca, ktorý uvažuje. Stále si však myslím, že tu chýba kontinuita tvorcov, v televízii aj vo filme. Pre tvorcov je dôležité, aby mal možnosť realizovať svoje scenáre, ale u nás je to zatiaľ dosť ťažké.

Malé digitálne kamery sú výborné aj na nakrúcanie reportážnych dokumentov, ktoré reagujú na aktuálne dianie a archivujú ho. Tým sa opäť dostávame k téme televízie.

– Áno, tam by ten priestor mal byť a Česká televízia má cyklus reportáží *Český žurnál*. Myslím si, že dobrá reportáž je niekedy viac ako dokumentárny film. Bol som na jednom festivale v Nemecku a ich televízne reportáže sa premietali v hlavnom programe, otvárali témy a viedli hladinu názorov. Tu podľa mňa chýba dobrá reportáž a je to chyba televízie, že tvorcovi neposkytuje väčší priestor na jej realizáciu. Spoločnosť potrebuje tento žáner, aby sa otvorili témy, o ktorých sa tu nahlas nehovorí. Samozrejme, hovorím o analytickej reportáži, nie o povrchovej. Musí ísť do hĺbky tak ako dokument.

Napríklad dokument *Šmejdi*, ktorý je formálne „iba“ jednoduchým reportážnym filmom, mal obrovský spoločenský aj politický vplyv. Chcel by si nakrútiť film s takýmto dosahom?

– Takéto dokumenty tu chýbajú a svoj priestor by mali mať v televízii. Audiovizuálny fond vám dá peniaze na dokument, ale to je práca na dlhý čas. V televízii za týždeň nakrútime analytickú reportáž, ktorá otvorí súvislosti a odhalí pravdu. A či by som chcel nakrútiť takýto film? Keď to budem cítiť, tak áno. Zatiaľ v sebe riešim iné veci. Myslím si však, že dokončovaný dokument *Tak ďaleko, tak blízko* by mohol otvoriť jednu vážnu spoločenskú tému, lebo štát nerieši stupňujúci sa problém autizmu. Verím, že týmto filmom sa niečo pohne a ľudia dokážu tento problém lepšie pochopiť. A to je zmysel dokumentu, ale napokon aj hraného filmu. ▀

□ Rozšírenú verziu rozhovoru nájdete na www.filmsk.sk.

Obrazy v službách hudby

► Zuzana Sotáková

Video Killed the Radio Star – videoklipom ku skladbe skupiny The Buggles odštartovala 1. augusta 1981 hudobná stanica MTV. Nešlo síce o historicky prvý videoklip, ale práve tento symbolicky spustil fenomén, ktorý pozdvihol hudbu na novú úroveň. Odvtedy sa už trh výrazne zmenil, no záujem o videoklipy neutíchol. Ani na Slovensku.

K najvýraznejším tvorcom videoklipov v našich končinách patria Branislav Vincze, dvojica František Deák – Marián Martaus či Ové Pictures, no nájde sa medzi nimi aj viacerých známych a etablovaných režisérov, ako sú Ondrej Rudavský, Vlado Balko, Juraj Lehotský, Robo Šveda, Andrej Kolenčík, Miro Remo alebo Peter Krišťúfek. Za jeden z prvých tu najších „videoklipov“ sa považuje krátky animovaný film *Pieseň* (1969), v ktorom znie skladba *To se nikdo nedoví*. Nakrútila ho Jaroslava Havettová a na jeho námete, scenári a výtvarných návrhoch spolupracoval aj Ivan Popovič. „Kedže videoklip nebol v tom čase etablovaný ako samostatný žáner a ini tento film nevznikol ako oficiálny sprievod k pesničke, nemožno ho ešte považovať za plnohodnotný videoklip. Inak však nesie všetky jeho charakteristické znaky,“ hovorí filmový publicista Maroš Brojo.

Skutočný boom videoklipov prišiel práve s MTV v 80. rokoch a stále trvá, no pravidlá hry sa zmenili a v súčasnosti sa už dá povedať, že „Internet killed the TV star“. „Je pravda, že veľa ľudí dnes nielenže nesleduje hudobné televízie, ale dokonca ani nemá televízor. Účel videoklipov je však rovnaký ako kedysi, len došlo k určitým zmenám – dnes sa oveľa viac propagujú samostatné piesne ako celé albumy a videoklipy sa namiesto televízie sledujú na internete,“ vysvetľuje filmový publicista Miro Ulman. „Pri videoklipoch je trend jasný, rovnako ako pri filmovej tvorbe. Ich tvorcovia nie sú odkázaní na druhú filmovú srovnávanie a techniku. Už aj na Slovensku máme dlhometrážnu snímku natočenú na fotoaparát, takže vyrobiť dnes videoklip nie je časovo

ani finančne náročné. Časy, keď veľké spoločnosti investovali značné finančné prostriedky do videoklipov, sa skončili už pred mnohými rokmi.“

Dostupnejšie technológie

Aj vďaka lepšej dostupnosti techniky a technológií môže u nás vznikať viac videoklipov, hoci ich kvalita je nevyrovnaná. „Na Slovensku sa pokladá za úspech, keď hudobník urobí skladbu, ktorá znie ako „niekto“. Vtedy sa často skloňuje slovo svetový. Mňa viac poteší klip, ktorý nie je úplne dokonalý, ale má originálnu myšlienku. Veľa u nás produkovaných klipov sa hrá na Hollywood za päť korún a výsledok vyzerá často smiešne. Prajem každému, kto sa pustil na cestu videoklipov, veľa šťastia. Je to viac o pozitívnom vzťahu k hudbe než o peniazoch,“ hovorí Branislav Vincze, ktorý patrí u slovenských a českých interpretov k vyhľadávaným režisérom.

Svoj prvý klip natočil pre skupinu Polemic k piesni *Škandál*. Odvtedy má na konte práce napríklad pre kapely Lavagance, AMO, rapera Veca, ale aj pre Konshensa z Jamajky. Práve videoklip k piesni *World Citizen* od Konshensa získal cenu Literárneho fondu za kameru, o ktorú sa postaral Tomáš Stanek.

Podobný názor ako Vincze má aj režisér a ilustrátor Andrej Kolenčík. „Čo sa týka hranej klipovej tvorby, mám, žiaľ, pocit, že 90 percent slovenských skupín sa uspokojí s tým, ak sa klip odohráva v skúšobni a celý čas je záber na speváka s občasným prestrihom na gitaristu. Také klipy sú však chabé a pre mňa nepozorateľné. Chýba im nápad, príbeh, prípadne originálne výtvarné riešenie. Lenže výnimka určite potvrdzuje pravidlo a nájdú sa aj nejaké

dobré hrané slovenské videoklipy, hoci nie veľa. V tomto prípade sa mi predsa len zdá silnejšia animovaná scéna, kde za posledné roky vzniklo niekoľko videoklipov, ktoré dosiahli úspech,“ myslí si Kolenčík, ktorý práve dokončuje hraný klip pre mladého producenta Inka Midgeta. Jeho slová potvrdzuje Ondrej Rudavský, ktorý natáčal sugestívne animované klipy pre mnohých známych zahraničných muzikantov (Moby, kapely Los Lobos a Dead Can Dance), no spolupracoval i s domácimi interpretmi – napríklad s Janou Kirschner. Rudavský získal prestížne ocenenia MTV Award, Golden Eagle Award, Monitor Award či nomináciu na Grammy. Úspešnou výnimkou je aj kameraman Ivan Ábel, ktorý sa podieľal na videoklipech pre skutočne esá hudobného priemyslu – Depeche Mode, Björk, Interpol, Reginu Spektor alebo Jamieho Lidella.

Podľa mladej režisérky Paulíny Mačákovvej zase mnohým klipom chýba aj potrebná analýza. „Videoklipy sú u nás dosť podceňované zo strany interpretov aj tvorcov. Samozrejme, tu býva rozpočet veľmi tesný a motivácia úmerne menšia, ale o to viac času treba venovať príprave. Keď sa rozhodnem, že budem robiť napríklad tanečný videoklip, tak si naštudujem všetky tanečné videoklipy, na ktoré si spomeniem, len aby som zistila, čo, ako, kedy a prečo zafungovalo. Myslím si, že princíp analýzy – syntéza je úplný základ, ktorý vo väčšine slovenských klipov neviem vystopovať,“ hovorí Mačáková, ktorá natáčala pre kapely Talkshow, Purist, speváčku Zuzanu Smatanovú, ale nakrútila aj klip do súťaže, ktorú vyhlásila islandská kapela Sigur Rós. „Videoklipy sú vlastne krátke filmy a skvelé je, že sa na tom dá vyskúšať veľmi široké spektrum prístupov, ktoré by som si inak nevyskúšala. Sú to lekcie zo všetkých možných žánrov, ktoré som v škole jednoducho nemala,“ dodáva Mačáková.

Animovaná tvorba – viac slobody

„Hoci do dnešného dňa u nás vzniklo takmer sto animovaných klipov, nemožno v tejto súvislosti hovoriť o nejakých spoločných motívoch alebo tendenciách. Tvorba každého z tých, ktorí sa im venovali trochu systematickejšie, má svoje charakteristické znaky. V prípade Rudavského je to dôraz na duchovno a anjelskú symboliku, sústredenie sa na fraktály alebo kruhové a rotujúce kompozície. Ové Pictures sa zameriavajú najmä na motív lásky a experimentujú s papierovými výstrižkami, s reliéfnou animáciou či s rôznymi menej využívanými

mi materiálmi, napríklad s látkou. Andrej Kolenčík sa zase sústreďuje na výrazné kriklavé farby, svoje typické znepokojivé výtvarno a dobré zladenie tempa a rytmu zvukovej a vizuálnej zložky. Celkovo je však u väčšiny tvorcov ťažké odsledovať nejaké tendencie, spravili totiž väčšinou iba jeden či dva klipy,“ hovorí Maroš Brojo, ktorý pôsobí aj ako programový riaditeľ Fest Anče – žilinský festival každoročne udeľuje cenu za najlepší animovaný hudobný klip. Brojo vníma slovenský animovaný videoklip ako značne nevyužitú pôdu, kde by sa mohli tvorcovia do sýtosti „vybúriť“, pretože poskytujú veľa tvorivej slobody. U nás však nie je tento typ klipov vzhľadom na finančné náklady až taký žiadaný.

Nie je to síce nezlomné pravidlo, no lepšie predpoklady na tvorbu klipov majú skúsení režiséri. „Profesionálna skúsenosť je obrovskou výhodou. Ak tvorcovia začínali ako režiséri krátkych filmov, majú skúsenosť s obrazovou skladbou, so strihom, s prácou s kamerou...“ poznamenáva Miro Ulman. Jedným z takýchto režisérov je Miro Remo, ktorý len nedávno dokončil videoklip pre kapelu IMT Smile, no táto tvorba sa u neho začala pri skupine Swan Bride. Podľa Rema sa najväčší rozdiel medzi filmom a videoklipom spája s časom. „Vo filme som si zvykol veci opravovať a do veľkej miery som sa dal strhávať realitou. V klipoch si môžete dovoliť oveľa viac ako v stredometrážnych či dlhších filmoch, krátka metráž umožňuje tvorcovi povoliť uzdu čomkoľvek, je to taký malý filmový labák. Rozhoduje pocit, keďže verbálnu rovinu tu nahrádza text piesne, prípadne len hudba,“ objasňuje Miro Remo, ktorý sa v súčasnosti pripravuje na októbrové spustenie kinodistribúcie svojho celovečerného dokumentu *Comeback*.

„Každý videoklip je iný vďaka samotnej hudbe. Niektorá sa viac hodí na animovaný, iná zase na hraný klip. Záleží aj na tom, nakoľko je videoklip scenáristicky a výpravne náročný. No v prvom rade sa všetko odvíja od hudby a rozpočtu. Klip musí slúžiť hudbe, nie naopak. Obraz a zvuk musia byť v symbióze,“ uzatvára Andrej Kolenčík, ktorý vytvoril klipy napríklad pre českú formáciu DVA alebo pre kapelu Kotúče DM. ▲

□ Rozšírenú verziu článku čítajte na www.filmsk.sk.

Zajtra sa na tento film zabudne

► Zuzana Štefunková (filmová publicistka)

Každý pozná sladký pocit z alibizmu, keď sa snaží uniknúť pred povinnosťami a záväzkami a získať nejaký ten deň k dobru. Ak netreba riešiť veci hneď, prečo nezačať až zajtra. Zajtra svoj život zmením a bude to nastálo, ako hovorí názov česko-slovenského filmu *Zejtra napořád*.

Blogger, cestovateľ a spisovateľ Rudolf Havlík nakrútil svoj celovečerný filmový debut s nemalými ambíciami. Označil ho za veľký letný film, ktorý je zábavný, ale sám sa pritom neberie vážne. Premiérovho ho uviedol na prestížnom festivale v Karlových Varoch. Podľa vzoru amerických romantických „oddychoviak“ prináša Havlík na veľké plátno charizmatického, sympatického mužského hrdinu, akých je podľa jeho slov v českej kinematografii ako šafranu. Havlíkov hrdina je svojím spôsobom rebel a záletník, ale zároveň správny a dobrý chlap. Nespútaný biznismen obchodujúci s pokútnymi partnermi a disponujúci najlepšimi priateľmi, o ktorých sa môže bez váhania oprieť. Aj do najväčšieho problému sa skáče ľahšie, keď viete, že vás z neho má kto vysekať. Petr Kraus je dodávateľ, ktorý dovezie z Ďalekého východu na želanie hračky, textil, zbytočnosti, čokoliek. Jedna zo zásielok sa však nevydарила a český objednávateľ má Petra v zuboch za spreneverené peniaze. Aby Petr nemusel nespokojnému klientovi vysvetľovať všetko hneď, dohodne si cez internet zopár stretnutí a vydá sa na svoj road trip. O obchodných ťažkostiach pritom snímka

informuje hneď v úvode, keď ponúka akčnú naháňačku. A to nie je ani zďaleka jediná šlamastika, do ktorej sa Petr namočí.

Havlík nezaprie v postave Petra Krausa autobiografické odtlačky. Vyjadril sa, že ho vníma ako krajšiu a charizmatickejšiu verziu samého seba. Zároveň na ňom obdivuje jeho nespútanosť a cestovateľské schopnosti. Podkladom pre hrdinovú pracovnú náplň sa však stali obchodnícke skúsenosti z Ázie, ktorými si prešiel sám režisér.

Ďalší výrazný prvok filmu súvisí s Havlíkovým literárnym prístupom. Autor štyroch kníh a blogger českého denníka (ktorý dáva na zreteľ nezáujem o čitateľské kliknutia, čo zvyšujú jeho pisateľskú karmu) svoj filmový debut doslova prešpikoval slovami. Písané ich vložil priamo do obrazu, aby počas Petrovho telefonátu upozornili diváka na nervózneho volajúceho na druhej strane linky, a vložil ich aj do úst hrdinu, ktorý mimo obrazu komentuje situácie. Nie vždy však voice-over vnáša do rozprávania niečo viac ako samotný obraz, takže slovami sa skôr plytvá. To, čo sa pekne vyníma na papieri, už v obrazovo-zvukovej podobe pôsobí

nadbytočne. Aj dejová linka v sebe nesie ráz písaného textu. Príhody a eskapády lemujúce Petrovu cestu naprieč českou krajinou sú svojbytnými poviedkami, každá z nich by vystačila na kratšiu samostatnú kapitolu: podivný stopár s motorovou pílou (mimochodom, hrá ho Petr Batěk – brat predstaviteľa hlavnej postavy), prelietavé slečny z internetu, zrážky s nástrahami prírody.

Vlastnú neskúsenosť v pozícii režiséra Havlík umne maskuje skúseným hereckým osadenstvom. Aj v malých a bezvýznamných roličkách sa mihnú známe tváre, ako sú Jiří Lábus, Klára Issová, Jan Přeučil či Ladislav Županič. Hlavnej úlohy sa zhostil Pavel Batěk, známy z televíznych projektov *První republika*, *Kriminálka Anděl* alebo *České století*. Úloha Petra Krausa bola jeho prvou veľkou hereckou príležitosťou a treba uznať, že sa jej zhostil s prehľadom. Partnerkou mu bola maďarsko-slovenská červenovláska Vica Kerekes, ktorej hviezda neustále stúpa. No pre výrazný herecký prejav a zvláštnu,

nepresvedčivo čistú slovenčinu jej hrdinka (ktorá má paradoxne českého otca) viac odpudzuje, ako priťahuje. To, čo sa režisér pokúšal vyzdvihnúť u mužského protagonistu, ubral u ženskej postavy – charizma a možnosť empatie išli v prípade hysterickéj Terezy úplne bokom. Najlepšie vyšiel z hereckej trojice Filip Blažek, ktorý sa spontánne a nenútené ujal úlohy Petrovho najlepšieho kamaráta.

Zejtra napořád je film, ktorý dokáže miestami vylúdiť úsmev na tvári, ale to je tak všetko. Je predvídateľný a vinou niektorých postáv i poriadne otravný. Záverečné romantické kliše tomu nasadzuje korunu a radí snímku medzi tie priemerné, s prchavým časom úspechu. Ešteže si režisér na premiére tak pekne priznal a obhájil vlastné nedostatky skôr, ako sa k slovu dostali novinári. ▲

Zejtra napořád (*Zejtra napořád*, Česko/Slovensko, 2014) _SCENÁR A RÉŽIA: Rudolf Havlík _KAMERA: Václav Tlapák _STRIH: Boris Machytka _HUDBA: Ondřej Konvička _HRAJÚ: Pavel Batěk, Vica Kerekes, Filip Blažek, Jiří Lábus, Jan Přeučil, Klára Issová a iní _MINUTÁŽ: 98 min. _HDNOTENIE: ●●●

Dvanásť rokov chlapcom

► Kristína Aschenbrennerová (filmová publicistka)

Uvedeniu titulu **Chlapčensťvo** predchádzali obdivné hlasy ospevujúce prevratnosť metódy nakrúcania filmu o dospievaní. Žiadne masky, žiadne preobšadzovanie úloh. Len dvanásť rokov (2002 – 2013) trpezlivej práce, vždy niekoľko týždňov v roku. Napínavý proces, ktorý však stál za to.

Chlapčensťvo svojou témou a časovým záberom vstupuje do vôd stoviek filmov vrátane niekoľkých slávnych predchodcov: Truffaut sa vracal k postave Antoina Doinela dvadsať rokov (1959, 1962, 1968, 1970 a 1979), Satjádžit Ráj vytvoril trilógiu o Apuovi (1955, 1956, 1959) kľúčové filmy indickej „nezávislej“ produkcie, ktoré predznamovali indickú novú vlnu. Sú tu aj viaceré dokumentárne projekty: séria *Up* so začiatkom v roku 1964 (*Seven Up*) a so zatiaľ posledným príspevkom z roku 2012 (*56 Up*) alebo *Die Kinder von Golzow* (*Deti z Golzowa*), zachytávajúca v 19 filmoch dospievanie a dospelosť v NDR, resp. v zjednotenom Nemecku od roku 1961 (postavenie Berlínskeho múru) po rok 2008 (*Golzow – Und wenn sie nicht gestorben sind/Golzow – Až kým nepomreli*).

Chlapčensťvo je však predsa len niekde inde. Na rozdiel od spomenutých snímkov (a nielen tých) zachytáva obdobie detstva a dospievania ako jediný (hraný) film nakrúcaný v „reálnom čase“, s tými istými hercami, niekoľko týždňov v roku počas dlhšieho obdobia. A nie je to zanedbateľný časový úsek, veď režisér Richard Linklater stihol popri *Chlapčensťve* okrem iného nadviazať na film *Pred úsvitom* (1995)

a vytvoriť trilógiu s ďalšími titulmi *Pred súmrakom* (2004) a *Pred polnocou* (2013), nakrútiť i svoj azda najmainstreamovejší film *Škola ro(c)ku* (2003), ako aj antiódu na reťazce rýchleho občerstvenia *Fast Food Nation* (2006), svoj druhý „animák“ *Temný obraz* (2006) či komédiu o rýchlokurze dospievania v divadle *Ja a Orson Welles* (2008).

Chlapčensťvo elegantne zahmlieva už aj tak vagínu hranicu medzi fikciou a dokumentaristickými postupmi a pridáva niečo z domáceho videa. V centre je jeden chlapec a jeho rodina, no hoci sa film sústreďuje na detstvo a dospievanie Masona (Ellar Coltrane), nenecháva ho v tomto procese osamoteného. Mason sa mení z okatého dieťaťa na hlbavého mladíka a súčasne s ním dospieva nielen jeho sestra Samantha (Lorelei Linklater), ale aj, nech to znie akokoľvek zvláštne, ich rozídení rodičia Olivia a Mason (Patricia Arquette, Ethan Hawke).

Dvanásť rokov zo života texaskej rodiny, z jej (ne)fungovania, sťahovania sa po štáte... je vyrozprávaných v podstate veľmi intímny spôsobom. Pred očami nám starnú ľudia – nielen postavy, ktoré sledujeme v ich súkromných momentoch, súkromných radoostiach, súkromných objavoch...

Či už je to rodinné stolovanie, stretnutia Masona a Samantha s otcom, oslavy, listovanie v katalógu spodnej bielizne, alebo poľnočný začiatok predaja knihy *Harry Potter a Polovičný princ* v roku 2005, vždy je tu niečo osobné. V neposlednom rade má v sebe samotné spojenie postupne vznikajúcich, spolu s postavami starnúcich záberov, keď si každý nesie svoje vlastné svetlo, svoju farebnosť, kus nostalgie.

Práve pri týchto okamihoch sa ukazuje sila inak v zásade neviditeľnej Linklaterovej réžie: jednak v takom výbere „udalostí“ rezonujúcich v roku nakrúcania, aby to dávalo zmysel aj s časovým odstupom, a jednak vo vytvorení prechodov medzi jednotlivými „krátkymi filmami“ nakrútenými rok po roku tak, aby zostal zachovaný dôraz na plynutie času, na proces dospievania. Je to v prechode od gameboya k wiičku, od *Harryho Pottera a Tajomnej komnaty* k *Harrymu Potterovi a Polovičnému princovi*, od Britney Spears a jej ... *Baby One More Time* k *High School Musical*, ale aj od Pontiacu GTO

k rodinnému autu alebo od „zbierania“ k „zbavovaniu sa“ vecí (a partnerov).

Absentujú dramatické pointy, zvraty či konflikty meniace život. Udalosti sa na seba nevrstvia preto, aby vyústili do veľkého finále, ale aby spolu vytvorili obraz určitého úseku zo života chlapca. Rovnako ako ľudia, prichádzajúci a odchádzajúci očímovia, ale aj vlastný otec, ktorý si len postupne nachádza cestu k svojim deťom, sú aj ony bez akéhokoľvek akcentu. Jednotlivosti nie sú podstatné a úplne stačí ich „účasť“. Podstatné je, aby fungovali spolu ako sled zdanlivo bezvýznamných momentov, a práve preto pôsobili silnejšie.

Chlapčensťvo je úplne obyčajný film a v tom je jeho silná stránka. V tom a v jeho nedramatickom plynutí, počas ktorého sa nestane nič, len niekoľko ľudí zostarne bez toho, aby okolo toho filozofovali, aby to reflektovali a sumarizovali. A takisto v schopnosti neostentatívnym spôsobom sprostredkovať pocit prirodzenosti a autenticity s prímiesou nostalgie. ▲

Chlapčensťvo (Boyhood, USA, 2014) _SCENÁR A RÉŽIA: Richard Linklater _KAMERA: Lee Daniel, Shane F. Kelly _STRIH: Sandra Adair _HRAJÚ: Ellar Coltrane, Lorelei Linklater, Ethan Hawke, Patricia Arquette a iní _MINUTÁŽ: 166 min. _HODNOTENIE: ●●●●●
_SEPTEMBROVÉ PROJEKČIE FILMU V KINE LUMIÈRE: 1. 9. (19.45), 2. 9. (20.00), 5. 9. (19.30), 6. 9. (19.30), 7. 9. (19.30), 29. 9. (17.30)

Tri svetové premiéry

► Miro Ulman

Bez ceny, ale so ctou odchádzali slovenskí tvorcovia z tohtoročného 49. ročníka Medzinárodného filmového festivalu Karlove Vary (4. – 12. júl), kde sa naše filmy objavili až v siedmich programových sekciách a v troch častiach programu pre filmových profesionálov.

Už niekoľko rokov sa karlovarskému festivalu darí uvádzať „rozumný“ počet filmov a prilákať na ne veľa divákov. Tých bolo tentoraz 130 987, teda o takmer tri tisícky viac než vlani. Navštívili 478 predstavení 245 filmov, z toho 216 hraných (173 dlhometrážnych a 43 krátkych) a 29 dokumentárnych (23 dlhometrážnych, 6 krátkych). Potešiteľné je, že štvrtinu filmov tvorili debuty.

Snímky boli zaradené do štyroch súťažných a siedmich nesúťažných sekcií, ďalšie sekcie organizátori vyhradili počtám filmárskym osobnostiam (Elio Petri, Anurag Kashyap, Ben Rivers), produkčnej spoločnosti Anonymous Content, archívnym filmom (Návraty k prameňom) a krátkometrážnej tvorbe.

Medzi tuctom snímok v súťaži hraných filmov bol i česko-slovensko-nemecký titul Andrey Sedláčkovej *Fair Play* o dopingu v prostredí vrcholového športu 80. rokov minulého storočia. Porota, ktorej členkou bola i slovenská režisérka Mira Fornay, rozhodla o udelení Veľkej ceny – Krištáľového glóbusu obrazovo podmaňujúcej gruzínsko-nemecko-francúzsko-česko-kazašskej snímke *Kukuríčný ostrov* Georgeho Ovašviliho. Cenu za réžiu a Zvláštnu cenu poroty získal maďarský režisér György Pálfi za *Volný pád*. Ponúka v ňom pohľady do šiestich domácností, ktoré postupne mína staršia žena po skoku zo strechy. Herecké ceny patrili mladým.

Za najlepší ženský herecký výkon ocenili Elle Fanning v americkom filme *Až na dno* (r. Jeff Preiss) a Cenu za najlepší mužský herecký výkon si odniesol Nahuel Pérez Biscayart za úlohu Argentínčana túžiaceho po lepšej budúcnosti v belgicko-kanadskom titule *Som tvoj* (r. David Lambert).

Tucet filmov vybrali organizátori aj do súťažnej sekcie Na východ od Západu. Zvíťazila v nej rusko-nemecká snímka *Nápravná trieda* (r. Ivan I. Tverdotskij) o nerovnom boji jednotlivca s ľudskými predsudkami a so skostnatenou inštitúciou. V súťaži dokumentov uspelo v kategórii filmov nad 30 minút belgické *Čakanie na august* (r. Teodora Ana Mihai) a Cenu za najlepší dokumentárny film do 30 minút dostal chorvátsky *Autofokus* (r. Boris Poliak). Svetovú premiéru mal v tejto súťaži dlhometrážny debut Mira Rema *Comeback* na tému reintegrácie väzňov do spoločnosti.

Ďalšie slovenské filmy na festivale nesúťažili. Svetová premiéra vizuálne i emocionálne mimoriadne pôsobivého slovensko-českého hraného filmu Zdeňka Jiráského *V tichu* sa odohrala v sekcii Zvláštne uvedenie. A treťou svetovou premiérou bola minoritná tragikomédia Rudolfa Havlíka *Zejtra napořád*, uvedená v sekcii Hlavný program – mimo súťaže. Ďalšie zo slovenského pohľadu minoritné koprodukcie boli uvedené v sekciách Dokumentárne filmy – mimo súťaže (*Eugéniové* režiséra Pavla Štingla),

České filmy 2013 – 2014 (*Ako nikdy* Zdeňka Tyca a *Klauni* Viktora Tauša) a *Návraty k prameňom* (Šílení Jana Švankmajera).

Cena Nezávislá kamera v sekcii Fórum nezávislých putovala tohto roku do Nemecka. Získal ju film *Niekde inde* (r. Ester Amrami). Divácku cenu denníka *Právo* udelili dokumentu Olgy Sommerovej *Magický hlas rebelky* o speváčke Marte Kubišovej. Animované americko-lotyšské *Kamene vo vrtečkách* (r. Signe Bauman), ktoré sú osobnou výpoveďou ženy konfrontovanej s dedičnou chorobou, dostali zase Cenu medzinárodnej filmovej kritiky FIPRESCI (slovenským zástupcom v porote bol filmový publicista Viliam Jablonický).

Cenu za mimoriadny umelecký prínos svetovej kinematografii si odniesla jedna z najvýznamnejších osobností generácie Nového Hollywoodu – režisér William Friedkin, ktorý osobne uviedol reštaurovanú kópiu svojho filmu *Mzda strachu* z roku 1977, a získal ju aj pôvodcom austrálsky herec, scenárista a režisér Mel Gibson. Ten podobne ako vlani Oliver Stone vyvolal okrem nadšenia aj vlnu protestov. Pre jeho antisemitické názory dokonca poslala Federácia židovských obcí Česka protestný list prezidentovi festivalu Jiřímu Bartoškovi. Gibson osobne uviedol projekciu filmu *Šialený Max* v letnom kine, kam prišlo rekordných 3 152 divákov, teda o 900 viac než vlani na Travoltu a jeho *Pomádu*. Cenu prezidenta MFF Karlove Vary za prínos českej kinematografii prevzal filmový a televízny scenárista, autor divadelných hier, spisovateľ, herec a textár Zdeněk Svěrák a pred projekciu česko-slovenského filmu *Šílení* dostal jeho režisér Jan Švankmajer Cenu Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAF).

Osobné uvedenie filmu tvorcami je pre divákov veľmi atraktívne. Tohto roku sa spájalo so 189 pro-

jekciami. Napríklad držiteľ Nobelovej ceny za mier a bývalý poľský prezident Lech Wałęsa uviedol svetovú premiéru režisérskej verzie filmu Andrzeja Wajdu *Walesa, człowiek z nadzieje*.

Neštandardne ceny sa ušli snímkam *Kukuríčný ostrov* – Cena ekumenickej poroty, albánsko-taliansko-kosovskej *Topánke* (r. Iris Elezi a Thomas Logoreci) – cena Federácie filmových kritikov z Európy a Stredozemia (FEDEORA) pre najlepší film zo súťaže Na východ od Západu – a *Volnému pádu* – Cena Europa Cinemas Label za najlepší európsky film v hlavnej súťaži a v sekcii Na východ od Západu.

V Karlových Varoch sa už tradične predstavili pripravované dlhometrážne hrané a animované projekty v rámci Works in Progress. Bol ich 15 a slovenské minoritné koprodukcie *Malá z rybárne* českého režiséra Jana Baleja a *Červený pavúk* poľského režiséra Marcina Koszałku doplnilo slovensko-české road movie Ivana Ostrochovského *Koza* o starnúcom olympijskom boxerovi v mušej váhe. To napokon získalo 10 000 eur pre najslubnejší projekt. Slovenský zástupca nechýbal ani na Docu Talents from the East. Bol ním pripravovaný dokument Marka Mackoviča *Okhwan: Mission Impossible*. A tri projekty slovenských tvorcov boli zaradené aj do prezentácie českých a slovenských filmov Pitch & Feedback, zameranej na získanie medzinárodných koprodukčných partnerov, ktorá sa i v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom uskutočnila už po tretí raz. Bol to projekt *Erik* Juraja Lehotského, *Kerkár* Martina Repku a *Cook, F**k, Kill* (Žaby bez jazyka) Miry Fornay. Uvidíme, či sa niektorému z nich podarí dostať do súťaží jubilejného 50. ročníka MFF Karlove Vary, ktorý sa uskutoční od 3. do 11. júla 2015. ▲

Horúco, Greenaway, dážd', Piussi

► Jaroslav Hocheľ (filmový publicista)

Štyridsať ročníkov Letnej filmovej školy pripomenula v aktuálnom ročníku (25. 7. – 2. 8.) výstava s množstvom zaujímavých výpovedí, fotografií a iných dokumentov. Tohtoročných 6 465 účastníkov len ťažko porovnávať so skromnými začiatkami, keď na prvý Seminár filmových klubov v roku 1964 v Čimeliciach prišlo päťdesiat klubových aktivistov. V nasledujúcich rokoch sa viackrát menilo miesto jeho konania, od roku 1975 sa používal názov Letná filmová škola. V roku 1992 sa premenila z výlučne klubového podujatia na festival pre širokú verejnosť a jej definitívnym dejiskom sa stalo Uherské Hradišče.

Program LFŠ, to sú vlastne vybrané kapitoly z dejín kinematografie. Sekcia Fokus sa tentoraz zamerala na Španielsko, a keďže nebolo možné obsiahnuť celé dejiny španielskeho filmu, padla voľba na predstavenie národného žánru españolada, na súčasný španielsky film s tematikou postavenia žien a na dve výrazné režisérské osobnosti – už nežijúceho Luisa Garcíu Berlangu a stále tvoriaceho Agustího Villarrongu, ktorý bol aj hosťom LFŠ. V rámci Poľnočných delikates doplnila artový obraz španielskej kinematografie séria hororov od 70. rokov po súčasnosť.

Z tematických a žánrových okruhov dostal veľký priestor britský sociálny film. Vo vyváženej kolekcii z rozpätia rokov 1999 až 2013 boli snímky známe aj z našej distribúcie (*Fish Tank* Andrey Arnold, *Rozbitý svet* Rufusa Norrisa), dva tituly Shana Meadowsa s vynikajúcim Thomasom Turgoosom v detských úlohách (*Takéto je Anglicko, Somers Town*), film Michaela Winterbottoma *Everyday*, ktorý spôsobom nakuřania počas piatich rokov pripomína aktuálne uvádzané Linklaterovo *Chlapčensťvo*, či dráma režisérky egyptsko-waleského pôvodu Sally El Hosaini *Môj brat diabol*, ktorého protagonist si nesie v súčasnom Londýne stigma arabského pôvodu i odlišnej sexuálnej orientácie. Odvážnym počínom dramaturgie LFŠ bolo otvorenie sekcie Porn-art, zameranej na využívanie sexuálne explicitných scén v artovej kinematografii. Priestor tu dostal umelecký hraný film (*Deväť piesní* M. Winterbottoma), dokument (*Sladký život kuriev* Michaela Glawoggera), feministický poviedkový film 13 švéd-

ských režisérov *Chlípne denníky*, gay triler (*Neznámy od jazera* Alain Guiraudieho) i horor *L. A. Zombie* kontroverzného Brucea LaBrucea. Trochu od veci pôsobila v tomto kontexte séria amerických screwbalových komédií od tvorcov ako Frank Capra, Howard Hawks, George Cukor či Billy Wilder.

Hojne boli na LFŠ zastúpené filmárske osobnosti. Rozsiahlu retrospektívu Roberta Bressona uvádzala jeho manželka a spolupracovníčka Mylène, ktorá sa v súčasnosti stará o jeho pozostalosť a dohliada na digitalizáciu jeho filmov. Takisto už nežijúceho česko-amerického režiséra Alexandra Hackenschmieda zasa predstavil publiku jeho syn Tino. Niektorí avizovaní tvorcovia napokon do Uherského Hradišča z rôznych dôvodov nedorazili – to platí o Toddovi Solondzovi i Michelovi Gondrym, ktorého profil sa preto „scvrkol“ na tri filmy v zaujímavej zostave filmu hraného (*Posledný školský autobus*), dokumentárneho (*Tíň v srdci*) a animovaného dokumentu (*Je vysoký muž šťastný?*), neprišiel ani Bertrand Tavernier. Zato však už druhý raz navštívil LFŠ Peter Greenaway (jeho ostatný film *Goltzius a spoločnosť Pelikán* LFŠ otváral), svoje staršie i novšie snímky predstavil poľský herec Olgierd Lukaszewicz, ako autor troch tematicky i žánrovo rôznorodých filmov sa v pozícii talentu predstavil britský režisér Sean Ellis, ako herec i režisér Miroslav Krobot – a v neposlednom rade Zuzana Piussi, ktorej profil pozostávajúci zo siedmich filmov predstavoval ťažisko slovenského zastúpenia v sekcii Vyšehradský horizont. ◀

Záujem o filmy v Kine Lumière narastá

Pre bratislavské Kino Lumière bol minulý rok z hľadiska návštevnosti úspešný, no tento rok zatiaľ hovorí o ešte lepších výsledkoch. Za prvý polrok navštívilo projekcie viac ako 35 000 divákov, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku o 42 percent viac. Slovenské filmy si pozrelo 7 689 návštevníkov, európske filmy vyhladalo až 21 871 divákov – teda 62 percent. Divácky najúspešnejší bol dvojdielny film dánskeho režiséra Larsa von Triera *Nymfomanka*, pričom vyššiu návštevnosť mala prvá časť. Na tretej priečke je komédia Wesa Andersona *Grandhotel Budapešť*. Na štvrtom mieste v rebríčku návštevnosti kina skončil dokument Ladislava Kaboša *Všetky moje deti*. Prvú päťku uzatvára *Veľká nádhra* talianskeho filmára Paola Sorrentina. V top desiatke je však aj ďalší slovenský dokument *Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom* v réžii Patrika Lančariča. Okrem neho sú medzi najnavštevovanejšími aj snímky *12 rokov otrokom* (r. S. McQueen), *Prežijú len milenci* (r. J. Jarmusch), *Storočný starček, ktorý vyliezol z okna a zmizol* (r. F. Herngren) a *Vlk z Wall Street* (r. M. Scorsese). Celkovo sa za prvý polrok 2014 uskutočnilo v Kine Lumière 1 027 projekcií.

► ZS

Porota Europa Cinemas Label v Benátkach so slovenským zástupcom

Ocenenie Europa Cinemas Label vzniklo v roku 2003 s cieľom upozorniť na výnimočné európske filmy a podporiť ich distribúciu, propagáciu a uvádzanie v kinách. O udeľení cien Europa Cinemas Label rozhodujú štvorčlenné poroty zostavované zo zástupcov členských kín siete Europa Cinemas. Ocenenia sa udeľujú každý rok na piatich prestížnych festivaloch: Berlinale, Cannes, Karlove Vary, Locarno a Benátky. V porote Europa Cinemas Label v Benátkach, ktorá vyberá najlepšie európsky film v sekcii Giornate degli Autori/Venice Days (27. august – 6. september), je tento rok i slovenský zástupca – Zita Hosszúová, vedúca Kina Lumière, kina Slovenského filmového ústavu.

► red

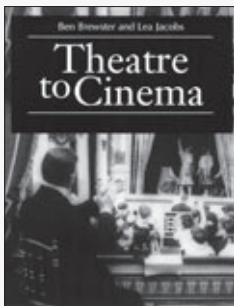
4 živly prevzali moc nad divákmi

Začiatok augusta sa neodmysliteľne spája s letným filmovým seminárom 4 živly v Banskej Štiavnici. Partie ľudí z celého Slovenska navštevujú toto podujatie s cieľom nielen vidieť nové filmy, ale aj naučiť sa o nich myslieť.

Téma 16. ročníka 4 živlov, ktorý sa konal od 6. do 10. augusta, nadväzovala na zimný seminár, ktorý sa podrobne venoval téme Moc médií. Tentoraz organizátori zvolili len tému Moc, no získali tým väčší priestor na prezentáciu rôznorodých filmov. Premietli sa dokumentárne snímky *Český mír*, *Nemoc tretej moci* alebo *Kauza Cervanová* (po jej projekcii sa konal master class Roberta Kirchoffa). Moc vo vzťahu medzi dvomi ľuďmi demonštroval televízny film *Martha* nemeckého režiséra R. W. Fassbindera. Zvláštnu, ponurú atmosféru mal film ruského režiséra Alexeja Germana *Môj priateľ Ivan Lapšin*. Ťaživé pocity z „temnejších“ filmov vyrovnali premietania na nezvyčajných miestach – *Socialistický Zombi Mord* v Botanickej záhrade alebo špeciálna projekcia nemého filmu *Kozmický let* v spojení so živou hudbou Stroona a Jozefa Krupu na nádvorí kina v Štiavnických Baniach. V amfiteátri s výhľadom na nočné mesto potešili komediálne ladené filmy ako Chaplinov *Diktátor* či Lipského *Muž z prvného stotletia*. Peter Sellers v úlohe záhradníka, ktorý je celý život uväznený v dome a svet pozná len prostredníctvom televízora, vo filme HaLa Ashbyho *Bol som pri tom* patril takisto k pozitívnym prekvapeniam sobotného večera. Ten zavŕšila typicky živelná tancovačka počas Horúčky sobotňajšej noci v čajovni Klopačka. Seminár 4 živly ponúkol aj priestor na workshopy, výstavy, koncerty a potulovanie sa úzkymi (a strmými) uličkami.

Novinkou tohto ročníka bol tzv. ŽivloVOD. Diváci, ktorí sa z akýchkoľvek dôvodov nemohli do Banskej Štiavnice dostať, dostali možnosť vychutnať si štyri filmy prostredníctvom internetu z domáceho pohodlia. O rok sa však určite oplatí prísť naživo.

► Nina Šílanová (filmová publicistka)

Ben Brewster, Lea Jacobs: Theatre to Cinema

(Oxford University Press,
New York 2003, 244 strán)

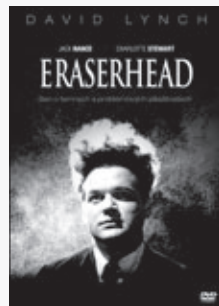
Autori publikácie skúmajú vzťah medzi ranou kinematografiou a divadlom 19. storočia s dôrazom na prvky, ktoré priekopníci kinematografie prevzali z divadla a inovátno ich prispôbili požiadavkám nového média. Na príkladoch konkrétnych filmov analyzujú spôsoby transformácie a adaptácie použitých hereckých a inscenačných techník a zároveň polemizujú s názorom, že filmoví tvorcovia sa v ranom období kinematografie museli najskôr distancovať od zaužívaných divadelných techník, aby dokázali vytvoriť originálnu filmovú estetiku a filmovú reč. Poukazujú na fakt, že silný vplyv divadla nebol len špecifikom projektov, ako bola francúzska spoločnosť Film d'art, ale predovšetkým po roku 1910 bol veľmi rozšíreným fenoménom, pričom vznikalo veľké množstvo filmových adaptácií divadelných a literárnych predlôh.

Charles R. Acland, Haidee Wasson (Ed.): Useful Cinema

(Duke University Press,
Durham & London 2011, 386 strán)

Súbor textov o dejinách paralelnej distribúcie užitočných filmov, premietaných mimo siete kín v rámci inštitúcií, akými sú školy, múzeá či profesionálne a dobročinné organizácie, a slúžiacich na rôzne účely – vzdelávanie, výcvik, reklamu atď. Naše stretnutie s filmom už dávno nie je obmedzené len na prítomie kinosály počas večerného predstavenia, dnešné médium je všadeprítomné. Autori sa sústreďujú na spôsob, akým sa filmové aktivity už od začiatku 20. storočia postupne stávali neoddeliteľnou súčasťou každodenného života pod záštitou takých rôznych organizácií a inštitúcií, ako sú UNESCO, YMCA, Metropolitné múzeum umenia či Liga amatérskeho filmu, a rozširujú tak naše povedomie o tom, čo všetko tvorí svetové kinematografické dedičstvo. Zároveň sa snažia vyvrátiť zaužívaný pohľad, ktorým sa vzdelávacie a iné užitočné filmy vnímajú iba ako akýsi protiklad k zábavnému filmovému priemyslu.

Mazacia hlava (Magic Box)

Schopnosť Davida Lyncha bez väčších ťažkostí prekračovať hranice medzi klasickou – divácky atraktívnou – naráciou a vyslovene experimentálnym – žánrovo eklektickým – filmom sa prejavila už v jeho celovečernej prvotine z roku 1977. Znepokojivými a ťaživými vizualizáciami psychopatologického podvedomia dokazuje Lynch svoju moc nad médiom, ktoré zároveň využíva aj ako istú formu vlastnej duševnej terapie. Dej, v ktorom dominuje robotník Henry, jeho partnerka Mary, jej bizarná rodina, prípadne tvor, ktorý by mal byť Henryho potomkom, je podružný. Jeho obdivuhodnú zomknutosť pravidelne negujú znepokojivé obrazy útočiace na divákovu myseľ i žalúdok. Miera aj spôsob ich interpretácie sú neobmedzené. Výnimočné postavenie svojho debutu vo svojej filmografii dokázal tvorca i podmienkami, ktorými u distribútora tuzemského DVD podmienil jeho vydanie. *Mazacia hlava* teda prichádza na nosiče domáceho kina v neprekvapujúco strohej výbave. Tá popri originálnej stope a českých tituloch neponúka žiadne bonusy.

Perníkový tatko (Magic Box)

Stredoškolskému učiteľovi chémie Walterovi Whitovi, vzornému otcovi a uvedomelému, pravidlá dodržiavajúcemu občanovi, diagnostikovali rakovinu pľúc. Prognóza je neistá, liečba drahá a budúcnosť sa zúžila na intervaly medzi chemoterapiami. Práve teda nastal čas na prehodnotenie jeho doterajšieho spôsobu života. Takúto dejovú premisu zvolil dovedy pomerne nenápadný scenárista Vince Gilligan ako kľúčové východisko svojho televízneho seriálu. V rokoch 2008 až 2013 ponúkol divákovi 62 epizód, v ktorých sa z Walta postupne stáva nekompromisný výrobca a distribútor amfetamínu. Gilligan však zámerne ignoruje povrchne atraktívnu rovinnú kriminálno-akčných prvkov a sústreďuje sa na postavy. Ich viacerozmernosť má oporu aj v dobre zvolenom hereckom obsadení. K prekvapivému diváckemu hitu sa domáci distribútor zachoval pomerne zvláštna a divákovi ponúka s českou podporou (titulky + dabing) zatiaľ iba druhú sériu. A hoci v zahraničí vyšli v podobnom spracovaní i ďalšie epizódy, ich budúcnosť v tuzemskej distribúcii je zatiaľ neistá. Druhá séria však na 4 diskoch ponúka aj bohatú bonusovú výbavu.

ANIMÁCIA

animátorka Joanna Kožuch

Momentálne riešim distribúciu svojho krátkeho animovaného filmu *Fongopolis* a mám rozpracované dva ďalšie krátke autorské filmy: spolu s Borisom Šimom dokončujem vývoj surrealistického dvojdenníka s názvom *39 týždňov, 6 dní* a pripravujem animovaný dokument *Bolo raz more...* Bude to krátky film o zomierajúcom Aralskom mori, o veľkých túžbach po veľkej vode, ale najmä o ešte väčšej ľudskej hlúposti. A preto sa pripravujem na druhú, tentoraz samostatnú cestu cez Rusko a Kazachstan do Uzbekistanu. Vyrážam 8. septembra, držte mi, prosím, palce.

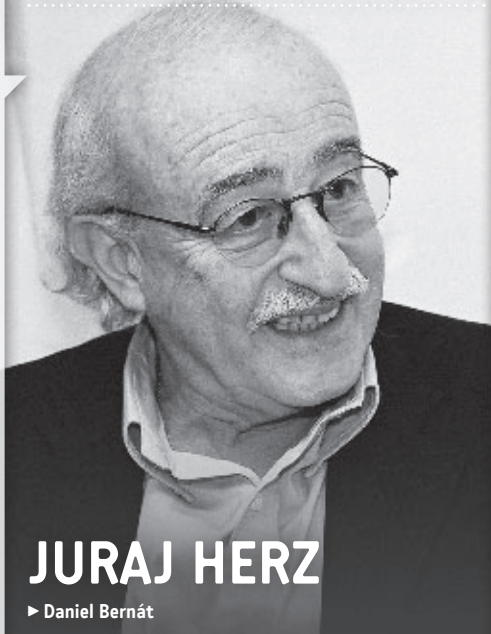
režisér Aramisova

Prípravujem celovečerný hraný film, čo znamená, že ho píšem a budem ho režírovať. Volá sa *Decká z východu*. Bude to dobrodružný psychologický film o detskom gangu pôsobiacom na sídlisku a v škole. Sústreďujem sa v ňom na vzťahy a silu väzieb, ktoré vznikajú pri spoločnom prežívaní nebezpečenstva. Okrem toho mám nápad na ďalší hraný film. Ten je ešte len v zárodku, na úrovni námetu, tak prezradím len toľko, že hlavnú rolu v ňom hrajú hormóny. Popritom chodím ešte stále do školy na réžiu na FAMU, čo je inšpiratívne miesto, a sem-tam musím niečo napísať a spraviť skúšku.

producentka Zuzana Balkóová

V auguste sme ukončili prácu na dlhometrážnom dokumentárnom filme režiséra Jara Riháka *Romária*. Jeho hlavnou témou je pohľad na minoritnú skupinu obyvateľstva na Slovensku a v Portugalsku, jej životné podmienky, hľadanie ciest, ako zachovať zvyky a kultúru minority a zároveň dosiahnuť lepšiu sociálnu úroveň jej života. Na filme sme producentky pracovali s Juditou Gembičkovou. Aktuálne spolupracujeme s Palom Korcom na scenárii k dokumentárnemu filmu *Exody* pripravujeme cyklus *Posvätné a pútnické miesta na Slovensku*.

JURAJ HERZ

► Daniel Bernát

Neštudoval FAMU a medzi režisérmi československej novej vlny bol podľa vlastných slov outsiderom. Jeho filmy však nemožno prehliadať. V polovici šesťdesiatych rokov sa uviedol ako výrazná autorská osobnosť hrabalovskou adaptáciou *Sběrné surovosti* a krátko nato nakrútil jeden z najlepších titulov československej kinematografie – *Spalovač mrtvol*. Režisér Juraj Herz, ktorý je aj tvorcom filmov *Petrolejové lampy*, *Morgiana*, *Pasáž* či *Habermannův mlýn*, v septembri oslavuje osemdesiatku.

Rodák z Kežmarku sa v kinách naposledy predstavil krátkym príspevkom v rámci celovečerného projektu *Slovensko 2.0* (2014). Vrátil sa v ňom do mesta, z ktorého pochádza, a nechýbal mu pri tom humor a sebaironia. Kežmarok mu v mladosti priniesol kontakt so slovenskou, s nemeckou i maďarskou kultúrou, formujúce zážitky z divadla a kina či záľubu v strašidelných príbehoch, ktorú si vytvoril cez rozprávky. Druhou stránkou mince boli jeho skúsenosti z koncentračného tábora a z toho, ako sa miestni správali počas vojny.

V umení sa lepšie orientoval po príchode do Bratislavy, kde študoval fotografiu na Strednej umeleckopriemyselnej škole. Hlásil sa aj na herectvo, lebo ho lákalo divadlo, no neprijali ho (nebol to dostatočne jánošíkovský typ). Neskôr ho zase nevzali na pražskú FAMU, musel sa teda uspokojiť so vzdelaním bábkoherca na DAMU. K filmu sa však dostal asistovaním u režiséra Zbyňka Brynycha a u dvojice Ján Kadár – Elmar Klos, s ktorými spolupracoval aj na oscarovom *Obchode na korze* (1965). Bol to práve Kadár, kto sa za neho na Barrandove zaručil, aby mohol nakrútiť svoju filmovú prvotinu. Stala sa ňou stredometrážna snímka *Sběrné surovosti* (1965), ktorá mala byť súčasťou kolektívneho projektu „famákov“ *Perličky na dně*, no Herzov príspevok sa napokon premietal samostatne.

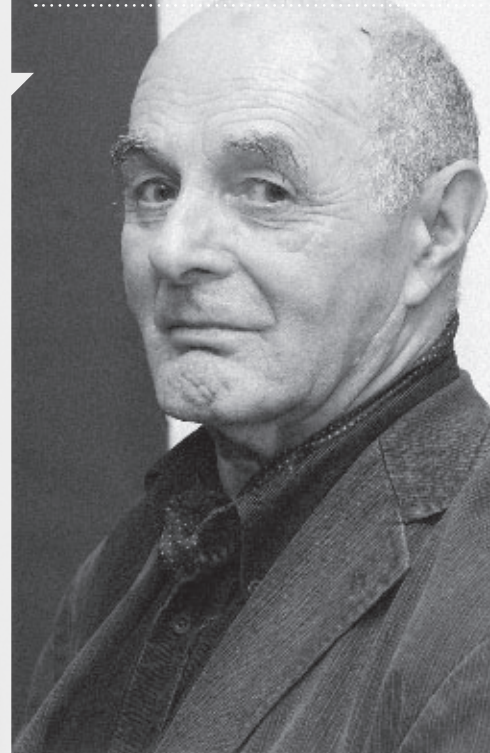
Film *Spalovač mrtvol* (1968) si špeciálne cení, lebo mu vraj dopriali absolútnu tvorivú slobodu. Mnohí čítali jeho rozprávanie o ctenom pánovi Kopfrkinglovi a jeho postupnej premene na zvráteného „spasiteľa“, ktorý blahosklonne likviduje svojich blízkych, ako horor. Herz hovorí o čiernej komédii. A pod vplyvom udalostí z augusta '68 si dokonca dovolil nakrútiť alternatívny koniec filmu, ktorý zachytáva usmiateho pána Kopfrkingla, ako sa vracia s okupačnou armádou (to sa mu, prirodzene, nemohlo prepíeť).

Krátko po *Spalovačovi mrtvol* prišiel Herz s niečím úplne iným – s príjemne záhaľčivou slnečnou atmosférou televíznej snímky *Sladké hry minulého leta* (1969), ktorú nakrútil na Slovensku a jej obrazová štylizácia je inšpirovaná výtvarnými dielami francúzskych impresionistov. Herzova tvorba sa celkovo vyznačuje snahou o hľadanie nových podnetov, žánrovou variabilitou, odvážnymi pokusmi o vybočenie zo všednosti. Tak sme sa od neho dočkali napríklad rozprávky *Panna a netvor* (1978), pri ktorej deti kričali od hrôzy, alebo hororu *Upír z Feratu* (1981). A pozrel sa aj na „opačnú stranu“ žánrového spektra – na komédie. Spomeňme aspoň kolibské *Sladké starosti* (1984), ktoré zachytávajú ľúbostné trampoty rojčivého cukrára v podaní Emila Horvátha ml.

Za bláznovstvo považovali producenti jeho dlhoročnú túžbu nakrútiť čiernu komédiu z prostredia koncentračného tábora. Peniaze na projekt nezískal, ale ktovie, možno ním ešte prekvapí. Juraj Herz je totiž stále aktívny. ▲

Z PONUKY PREDAJNE Klapka.SK: DVD Zlatá šedesátá, DVD Slovensko 2.0 (viac na www.klapka.sk)

■ FOTO: archív SFÚ

ALEXANDER STRELINGER

► Roberta Tóthová (absolventka scenáristiky na FTF VŠMU)

Popredný slovenský kameraman a fotograf Alexander Strelinger oslavuje v septembri osemdesiatku. Svoje skúsenosti odovzdával ako pedagóg na bratislavskej VŠMU v ateliéri dokumentárnej tvorby, neskôr v ateliéri kameramskej tvorby. V roku 2008 mu Asociácia slovenských kameramanov udelila Cenu za celoživotné dielo.

„V jeho tvorbe sa prejavuje rozprávanie deja najmä obrazom, kompozíciou, atmosférou, niekedy i štylizáciou. Usiloval sa o nevšednú, výtvarne neprvoplánovú estetiku, výrazná bola jeho práca so svetlom. Pán Strelinger bol veľký obrazový estét, mali sme ho radi pre jeho priateľskú povahu a zvláštny zmysel pre humor,“ hovorí kameraman a pedagóg Richard Žolko, Strelingerov bývalý žiak.

Po ukončení štúdia na pražskej FAMU v roku 1960 inklinoval Alexander Strelinger k dokumentarizmu. Ako vraví, uprednostňoval zaznamenávanie pred „konštruovaním obrazu“, no napriek tomu sa podieľal aj na realizácii hraných filmov, medzi ktoré patria *Piesok do očí* (1967), *Letušky* (1973) či *Záhada plná plienok* (1980). A robil aj na experimentálnych filmoch, ako to bolo s Dušanom Hanákom pri projektoch *Metamorfózy* (1965) či *Impresia* (1966), kde sa naplno prejavilo jeho výtvarné nadanie.

Strelingerovo videnie symbioticky dopĺňalo námety režiséra Martina Slivku a oslovili ho i ďalší významní dokumentaristi. V roku 1966 nadviazal intenzívnu spoluprácu s Vladom Kubenkom a výsledkom je vyše dvadsať dokumentárnych filmov. Podieľal sa (spolu s Kubenkom) aj na tvorbe trezorového dokumentu *Čas, ktorý žijeme* (1968), kolektívneho autorského diela, ktoré zachytáva Pražskú jar so súvisiacimi udalosťami v Československu roku 1968. V rovnakom období spolupracoval i na mimoriadnom vydaní *Týždeň vo filme* s názvom *Čierne dni* (1968) o zmarených nádejach ukončených okupáciou vojskami Varšavskej zmluvy. Významný je aj dokument *Tryzna* (1969), ktorý vznikol v réžii Dušana Trančíka, Vlada Kubenka a Petra Miháľika a Strelinger bol jedným z jeho kameramanov. Ťažiskom filmu je takmer výhradne obrazové rozprávanie bez komentára a pre zachytenie spoločenskej frustrácie po upálení sa Jana Palacha ho režim zakázal. Na otázku, ako prebiehalo nakrúcanie v týchto dramatických časoch, odpovedá Alexander Strelinger v rozhovore pre *Online lexikón slovenských filmových tvorcov* (www.ftf.vsmu.sk) a v citovanom úryvku spomína na podmienky, v akých vznikal materiál pre *Čierne dni*: „Nebol som nijaký veľký hrdina, medzi nimi som sa nepohyboval, ale sedel som v okne, ako je dnes sporiteľňa, na rohu SNP a mal som kameru s teleobjektívom a s ním som snímал to, čo sa na tom námestí dialo, potom začali po mne predsa len strieľať... tak som sa premiestnil do inej budovy, zase na poschodie, tam, kde je Věčko.“

S Alexandrom Strelingerom mal možnosť spolupracovať aj dramaturg, režisér a publicista Rudolf Urc, ktorý jeho umenie opísal slovami: „Strelingerova kamera je meditatívna. Všade tam, kde mal príležitosť vyjadriť atmosféru a silné ľudské emócie, dokázal vyudolovať také hodnoty, ako len málo kameramanov.“ ▲

■ FOTO: Peter Procházka

Creative Europe Desk Slovensko informuje

V júli boli zverejnené prvé výsledky výziev programu Kreatívna Európa, podprogramu MEDIA. Slovenské spoločnosti získali podporu v rámci dvoch výziev: podpora festivalov (Fest Anča – 25 000 eur) a výberová podpora kinodistribúcie (ASFK na projekty *Ida* – 5 300 eur a *Walesa, človek z nádeje* – 5 300 eur, Film Europe na distribúciu filmov *Dva dni, jedna noc* – 5 300 eur, *Diplomacia* – 5 300 eur, *Kňazove deti* – 5 300 eur, *Sacro GRA* – 3 000 eur, *Violette* – 5 300 eur, *My sme najlepši!* – 5 300 eur a Magic Box na distribúciu filmov *Dlhá cesta dole* – 8 700 eur a *Storočný starček, ktorý vyliezol z okna a zmizol* – 8 700 eur). Všetkým úspešným žiadateľom gratulujeme.

V rámci podprogramu Kultúra je otvorená nová výzva s termínom podávania žiadostí 1. október 2014. Žiadatelia sa môžu uchádzať o Projekty európskej spolupráce v dvoch kategóriách: Projekty spolupráce menšieho rozsahu (do 200 000 eur) a Projekty spolupráce väčšieho rozsahu (maximálne 2 000 000 eur).

Viac informácií získate na webovej stránke www.cedsllovakia.eu.

► vs

Povstanie. Slovensko 1939 – 1945 v televízii i v kine

Celovečerný dokument *Povstanie. Slovensko 1939 – 1945* sa k divákovi dostane hneď niekoľkými cestami. Už 2. septembra ho uvedie verejnoprávna televízia a krátko nato bude mať film Vladimíra Štrica premiéru v kine na 9. MFF Cinematik v Piešťanoch (10. – 15. september). Plánuje sa aj bežná kinodistribúcia dokumentu o vojnovom období Slovenska, ktorý tvoria z veľkej časti archívne materiály. Koprodukuje sa na snímke podieľal i Slovenský filmový ústav.

► dan

TOP 10 SLOVENSKO

(1. 1. – 30. 6. 2014)

POČET DIVÁKOV

1. Dědictví aneb Kurvaseneřík	109 116
2. Rio 2	107 904
3. Vlk z Wall Street	97 509
4. LEGO příběh	83 027
5. Ladové královstvo	76 391
6. Noe	74 713
7. Ako si vycvičiť draka 2	69 648
8. 10 pravidiel jak sbalit holku	68 157
9. Babovřesky 2	59 039
10. 300: Vzostup impéria	43 003

zdroj: Únia filmových distribútorov SR a distribučné spoločnosti

Od 1. januára do 30. júna 2014 prišlo do slovenských kín 1 994 299 divákov, ktorí zaplatili vstupné 10 088 455,59 eura. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2013 to znamená medziročný nárast počtu divákov o 20,72 percenta a hrubých tržieb o 18,86 percenta. Stúpla i priemerná návštevnosť na predstavenie z 28,01 na 29,85 diváka. Rovnako ako v prvom polroku 2013 aj teraz sa cez hranicu 100 000 divákov dostali len dva tituly. Vtedy však bol v TOP 10 len jeden neamerický titul (*Babovřesky*) a tohto roku sa doň dostali hneď tri české novinky. Z desiatich domácich premiér bol najúspešnejší dokument Ladislava Kaboša *Všetky moje deti* (premiéra 13. 2. 2014), ktorému s 24 143 divákmi patrí 28. priečka a k 17. augustu mal 24 853 divákov. Umiestnenie ďalších majoritne slovenských premiérových snímok bolo nasledovné: *Arcibiskup Bezák Zbohom...* (premiéra 13. 3. 2014, 55. miesto, 9 564 divákov k 30. júnu/11 616 divákov k 17. augustu), *Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom* (27. 3. 2014, 77., 3 252/3 656), *Felvidék – Horná zem* (3. 4. 2014, 92., 1 802/2 104), *Krok do tmy* (12. 6. 2014, 102., 1 112/1 350), *Slovensko 2.0* (10. 4. 2014, 116., 906/918), *Socialistický Zombi Mord* (25. 4. 2014, 121., 650/908), *Lyrik* (27. 3. 2014, 140., 375/392), *Štvorec v kruhu alebo Život medzi únikmi a snami* (27. 3. 2014, 146., 297/297) a *Dobry človek* (27. 5. 2014, 223., 113/199). V distribúcii bol i krátky film *Tanec tigra* ako predfilm snímky *Cudzí obed* (3. 4. 2014, 1 482 divákov). Všetkých 40 slovenských a koprodukčných titulov, ktoré sa premietali počas prvých šiestich mesiacov roku 2014, videlo spolu 50 636 divákov, čo tvorí 2,53 percenta celkovej návštevnosti.

► Miro Ulman

Trochu atrakcie, trochu prevýchovy

► Milan Černák

Filmové týždenníky ako žáner spravodajského filmu sú dnes vzácnosťou. Na Slovensku sa o ne vo svojich zbierkach stará Slovenský filmový ústav (SFÚ), ktorý ich v spolupráci so spravodajskou televíziou TA3 uvádza v jej programe. V mesačníku Film.sk ich každý mesiac čitateľom približoval Rudolf Urc, od tohto čísla o nich bude písať Milan Černák, ktorý takisto pôsobil ako dramaturg a režisér Spravodajského filmu.

Od začiatku roku 1964 sa začal v týždenníku objavovať Pán Homo – animovaná figúrka, ktorá glosovala aj pointovala pertraktované témy. Ladislav Kudelka, ktorý sa na krátky čas vrátil do funkcie šéfredaktora, využil obnovenie kompletného spracovania a vydávania žurnálu v Bratislave na jeho formálnu a štrukturálnu reformu. Zaviedol nové žánrové rubriky, rozbil mýtus o stereotypnej rovnakej metrážnej príspevkov a – čo bolo ojedinelé aj vo svetovom meradle – zaviedol do týždenníka animáciu. Mohol si to dovoliť. Nikde na svete totiž nemali svojho Kubala. Režisér, výtvarník a karikatúrista Viktor Kubal bol schopný vymyslieť na danú tému epizódku, výtvare ju spracovať, rozanimovať a sám kompletne nakresliť. A to všetko dodal do 48 hodín pod kameru. Tak sa s Pánom Homom stretávame čoraz častejšie (Týždeň vo filme č. 22, 24, 26). Jeho pointy, často absurdné, boli oživením týždenníka.

Rovnako atraktívne boli fejtóny, pohľadnice, ankety. V jednej z takýchto pohľadníc sa spravodajcovia vydali do Viedne (č. 20). A s nemalou mierou škodoradosti zaznamenali, že aj tam sú uprostred turistickej sezóny rozkopané ulice. Úsmevný fejtón o diviakovi Tatraňa P. Hulényiho (č. 21) ukázal, že divák zver sa vie správať ako psík – diviak svoju majiteľku sprevádza dokonca aj do obchodu. Škodlivosťou fajčenia sa zaoberá anketa (č. 22), v ktorej väčšina respondentov, medzi nimi legendárny rozhlasový reportér Gabo Zelenay, vzorne – nefajčí...

Ani pri týchto „poľudštených“ témach sa žurnál neprestal zaujímať o ideológiu. Šoty ako pranie roviniek „štvavej rozhlasovej lode Caroline“, ktorá vysiela zo slobodných oceánskych vôd (č. 23), či odsúdenie rakúskeho pašeráka, ktorý k nám ako turista vozil vtedajší módny hit šuštiaky a malé tranzistory (takisto č. 23), patrili k prevýchove diváka. Rovnakú kombináciu povinnej ideológie s odľahčenými témami nájdeme v týždenníku č. 25: komentár k voľbám popri prechádzkach pražskými záhradami a návšteve ešte fungujúceho pamiatkarského skvostu – mlyna v Kvačianskej doline.

Dnes nás prekvapí, že vtedy nikoho neprekvapilo, keď štát povolil zahraničným turistom – za devízy – voľne strieľať dropy (č. 24).

Ako predzvesť „odmäku“ pred obrodným procesom sa objavujú aj náznaky kritickosti. Prečo sú o obnovou Trenčianskeho hradu také problémy (č. 22), prečo v bratislavskom Slovnafte nepretržite horí plameň (č. 26) a prečo musia vysokoškolskí absolventi povinne nastupovať do závodov a krajov, kam nechcú ísť (č. 27)?

Ale na kritiku podstatnejších spoločenských problémov a na otvorené stanoviská si museli diváci filmového týždenníka ešte pekných pár mesiacov počkať... ▲

FILMOVÉ TÝŽDENNÍKY NA TA3 – SEPTEMBER 2014

6. 9. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 20/1964 a 21/1964 (repríza 7. 9. o 15.30 hod.)

13. 9. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 22/1964 a 23/1964 (repríza 14. 9. o 15.30 hod.)

20. 9. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 24/1964 a 25/1964 (repríza 21. 9. o 15.30 hod.)

27. 9. – 13.30 hod. – Týždeň vo filme 26/1964 a 27/1964 (repríza 28. 9. o 15.30 hod.)

Zmena programu vyhradená!

KINO LUMIÈRE V SEPTEMBRI: Dobré filmy sú v kine ešte lepšie

Doba rýchleho kontaktu zväzda uspokojí sa s filmom vyžiareným z obrazovky či monitora, ale z filmového plátna v kinosále je hypnotické „kínosnenie“ zaručenejšie a účinnejšie. Tipy mesiaca by som rád venoval cinefilskej opojnosti.

Príjemným omámením filmovou substanciou bývajú kinoprojekcie klasických filmov noir. Sugestívny filmový priestor a atmosféra, horkasto opantávajúci príbeh zločinu a zmaru, podmaňujúci čiernobiely obraz – týmito vnadami oplýva aj *Hlboký spánok*, v ktorom vtipne napísané dialógy okoreňujú spleť popretkávané pátranie drsného detektíva. Jeden z vrcholov tvorby legendárneho hollywoodskeho tvorca Hawksa je navyše príležitosťou pripomenúť si nedávno zosnulú Lauren Bacall, ktorá tu zdatne sekunduje charizmatickému Bogartovi.

Hawksove filmy už ako mladík obdivoval a písal o nich aj Francúz Truffaut. K filmu noir sa s určitým akademickým odstupom obrátil v efektne svojskom formálnom kľúči, keď jeho kriminálna komédia *Konečne nedela!* stavia na ironickom prístupe k dejovej konštrukcii a na rafinovane naivistickej hre so žánrovými pravidlami. Dominantným kladom diela je skvelé uplatnenie čiernobieleho obrazu majstrovským kameramanom Almodrosom, zdôrazňujúce v početných nočných scénach napĺňanie kánonom filmu noir.

Vycibrený čiernobiely obraz púta aj v najlepšom poľskom filme minulého roka ako súčasť magicky asketickej formy komornej drámy *Ida*, kde zvolené estetické postupy pripomínajú dobu pred polstoročím, v ktorej sa odohráva stretnutie mladej nastávajúcej mňašky, ticho zaujatej zvodmi sveta, a jej staršej príbuznej, komunistckej sudkyne. Novicka pri stretnutí odhaľuje tajomstvo svojej identity, spojené s tragédiou.

Mimoriadnymi scénami aj celkovým ustrojením fascinuje humanistický „filmový epos“ bratov Tavianiencov *Noc svätého Vavrinca*. Detským pohľadom fantazijne vnímaný príbeh vzrodného kolektívneho putovania z ohrozeného toskánskeho mestiečka v auguste 1944 zvyrazňuje späťosť krehkých ľudí s prírodou a ich inštinktívne prejavovanú vzájomnosť a nezlomnosť uprostred krvavého násillia.

Len v kine dokonale uchváti vizuálna majestátnosť avantgardných dokumentárnych kompozícií, ako je obraz moderného veľkomesta rozbúšený strhujúcou montážou v nemom *Mužovi s kinoaparátom* alebo iným spôsobom kaleidoskopicky mozaikovitý, s minimalistickou hudobnou kompozíciou zrastený *Koyaanisqatsi*. Spoľočenskopolitický postoj pulzuje v dobovo zanietennej óde na nový sovietsky štát aj v eseji o vychýlení sveta z rovnováhy, provokujúcej civilizačným imperatívom. ▲

odporúča
filmový publicista
Peter Ulman

Konečne nedela! • archív SFÚ

KINO
LUMIÈRE

KINO
SLOVENSKEHO
FILMOVÉHO
ÚSTAVU

ŠPITÁLSKA UL. 4
BRATISLAVA

► 1. 9.

Cesta do školy, r. P. Plisson, Fran., 2013, 77' (D) (16.30, K2)
Kúzo mesačného svitu, r. W. Allen, USA, 2014, 109' (D) (17.30, K1)
Dvojník, r. R. Ayoade, VB, 2013, 93' (D) (18.00, K2)
Zbehovia a pútníci, r. J. Jakubisko, ČSSR, 1968, 100' (~) (18.45, K3)
Chlapčensvo, r. R. Linklater, USA, 2014, 166' (D) (19.45, K1)
Trabantom až na koniec sveta, r. D. Příbáň, ČR, 2014, 98' (D) (20.00, K2)

► 2. 9.

Dvojník, r. R. Ayoade, VB, 2013, 93' (D) (18.00, K1)
Attila Marcel, r. S. Chomet, Fran., 2013, 102' (D) (18.30, K2)
Zem, r. A. Dovženko, ZSSR, 1930, 58' (~) (18.45, K3)
Chlapčensvo, r. R. Linklater, USA, 2014, 166' (D) (20.00, K1)
Socialistický Zombi Mord (SZM), r. R. Blažek, P. Čermák, Z. Paulini, SR, 2014, 94' (D) (20.30, K2)

► 3. 9.

Storočný starček, ktorý vyliezol z okna a zmizol, r. F. Hergren, Švéd., 2013, 114' (D) (18.00, K1)
Attila Marcel, r. S. Chomet, Fran., 2013, 102' (D) (18.30, K2)
Manželstvo po taliansky, r. V. De Sica, Tal./Fran., 1964, 99' (~) (18.45, K3)
Dvojník, r. R. Ayoade, VB, 2013, 93' (D) (20.15, K1)
Socialistický Zombi Mord (SZM), r. R. Blažek, P. Čermák, Z. Paulini, SR, 2014, 94' (D) (20.30, K2)

► 4. 9.

Filmový kabinet PLUS: Muž s kinoaparátom, r. Dz. Vertov, ZSSR, 1929, 68' (d) (18.00, K2)
Storočný starček, ktorý vyliezol z okna a zmizol, r. F. Hergren, Švéd., 2013, 114' (D) (18.15, K1)
Súkromný život, r. L. Malle, Fran./Tal., 1961, 89' (~) (18.45, K3)
Kúzo mesačného svitu, r. W. Allen, USA, 2014, 109' (D) (20.30, K1)

► 5. 9.

Traja bratia, r. J. Svěrák, ČR/Dán., 2014, 90' (D) (16.30, K2)
Storočný starček, ktorý vyliezol z okna a zmizol, r. F. Hergren, Švéd., 2013, 114' (D) (17.00, K1)
Krok do tmy, r. M. Luther, SR/ČR, 2014, 115' (D) (18.15, K2)
Harold a Maude, r. H. Ashby, USA, 1974, 92' (~) (18.45, K3)
Chlapčensvo, r. R. Linklater, USA, 2014, 166' (D) (19.30, K1)
Najhladanejší muž, r. A. Corbijn, USA/VB/Nem., 2014, 121' (D) (20.30, K2)

► 6. 9.

Traja bratia, r. J. Svěrák, ČR/Dán., 2014, 90' (D) (15.00, K2)
Kúzo mesačného svitu, r. W. Allen, USA, 2014, 109' (D) (16.00, K1)
Krok do tmy, r. M. Luther, SR/ČR, 2014, 115' (D) (17.00, K2)
Najhladanejší muž, r. A. Corbijn, USA/VB/Nem., 2014, 121' (D) (18.10, K1)
Prelet nad kukučím hniezdom, r. M. Forman, USA, 1975, 128' (~) (18.45, K3)
Chlapčensvo, r. R. Linklater, USA, 2014, 166' (D) (19.30, K2)
Attila Marcel, r. S. Chomet, Fran., 2013, 102' (D) (20.30, K1)

► 7. 9.

Magický hlas rebelky, r. O. Sommerová, ČR, 2014, 85' (D) (17.30, K2)
Kúzo mesačného svitu, r. W. Allen, USA, 2014, 109' (D) (18.00, K1)
Ženy na pokraji nervového zrútenia, r. P. Almodóvar, Špan., 1988, 85' (~) (18.45, K3)
Chlapčensvo, r. R. Linklater, USA, 2014, 166' (D) (19.30, K2)
Najhladanejší muž, r. A. Corbijn, USA/VB/Nem., 2014, 121' (D) (20.15, K1)

► 8. 9.

Kúzo mesačného svitu, r. W. Allen, USA, 2014, 109' (D) (18.00, K1)
Magický hlas rebelky, r. O. Sommerová, ČR, 2014, 85' (D) (18.30, K2)
Škola základ života, pásmo, r. různí, Českos., 1946 – 1969, 98' (~) (18.45, K3)
Najhladanejší muž, r. A. Corbijn, USA/VB/Nem., 2014, 121' (D) (20.15, K1)
Hany, r. M. Samir, ČR, 2014, 90' (D) (20.30, K2)

► 9. 9.

Kúzo mesačného svitu, r. W. Allen, USA, 2014, 109' (D) (16.30, K1)
Hany, r. M. Samir, ČR, 2014, 90' (D) (17.00, K2)
Umelec a krajina, pásmo, r. různí, Českos., 1933 – 1989, 93' (~) (18.00, K3)

► 10. 9.

Attila Marcel, r. S. Chomet, Fran., 2013, 102' (D) (18.00, K1)
Dvojník, r. R. Ayoade, VB, 2013, 93' (D) (18.30, K2)
Petrolejové lampy, r. J. Herz, ČSSR, 1971, 98' (~) (18.45, K3)
Magický hlas rebelky, r. O. Sommerová, ČR, 2014, 85' (D) (20.00, K1)
Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom, r. P. Lančarič, SR, 2014, 125' (D) (20.30, K2)

► 11. 9.

Ida, r. P. Pawlikowski, Poľ/Dán., 2013, 80' (D) (18.00, K1)
Dvojník, r. R. Ayoade, VB, 2013, 93' (D) (18.30, K2)
Spiklenci slasti, r. J. Švankmajer, ČR/Svaj./VB, 1996, 75'
Do pivnice, r. J. Švankmajer, ČSSR, 1983, 15' (~) (18.45, K3)
Pulp Fiction: Historiky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (20.00, K1)

Attila Marcel, r. S. Chomet, Fran., 2013, 102' (D) (20.30, K2)

► 12. 9.

Kúzo mesačného svitu, r. W. Allen, USA, 2014, 109' (D) (16.00, K1)
Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom, r. P. Lančarič, SR, 2014, 125' (D) (16.15, K2)
Ida, r. P. Pawlikowski, Poľ/Dán., 2013, 80' (D) (18.00, K1)
Miesta, r. R. Špaček, ČR/SR, 2014, 108' (D) (18.30, K2)
My z deviatej A, r. Š. Uher, ČSSR, 1961, 70' (~) (18.45, K3)
Pulp Fiction: Historiky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (19.45, K1)

Medzi stenami, r. L. Cantet, Fran., 2008, 131' (~) (20.15, K3)

Najhladanejší muž, r. A. Corbijn, USA/VB/Nem., 2014, 121' (D) (20.40, K2)

► 13. 9.

Malý Muk, r. W. Staudte, Nem., 1953, 98' (~) (15.30, K3)
Trabantom až na koniec sveta, r. D. Příbáň, ČR, 2014, 98' (~) (16.00, K1)
Ľudský rozmer, r. A. Dalsgaard, Dán., 2012, 77' (b) (16.30, K2)
Ida, r. P. Pawlikowski, Poľ/Dán., 2013, 80' (D) (18.00, K1)
Fair Play, r. A. Sedláčková, ČR/SR, 2014, 100' (D) (18.00, K2)
Jakubov rebrík, r. A. Lyne, USA, 1990, 108' (~) (18.45, K3)
Pulp Fiction: Historiky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (19.45, K1)
Miesta, r. R. Špaček, ČR/SR, 2014, 108' (D) (20.30, K2)

► 14. 9.

Kúzo mesačného svitu, r. W. Allen, USA, 2014, 109' (D) (15.00, K1)
Chlapčensvo, r. R. Linklater, USA, 2014, 166' (D) (15.30, K2)
Pásmo detských filmov (september), r. různí, ZSSR/Nem./Poľ., 1954 – 1983, 63' (~) (15.30, K3)
Pulp Fiction: Historiky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (17.00, K1)

Fair Play, r. A. Sedláčková, ČR/SR, 2014, 100' (D) (18.30, K2)

Terasa, r. E. Scola, Tal./Fran., 1980, 154' (~) (18.45, K3)

Ida, r. P. Pawlikowski, Poľ/Dán., 2013, 80' (D) (20.00, K1)

Najhladanejší muž, r. A. Corbijn, USA/VB/Nem., 2014, 121' (D) (20.30, K2)

► 15. 9.

Cesta do školy, r. P. Plisson, Fran., 2013, 77' (D) (16.00, K2)
Lyrik, r. A. Kojnok, SR, 2014, 85' (D) (16.30, K1)
Miesta, r. R. Špaček, ČR/SR, 2014, 108' (D) (17.30, K2)
Ida, r. P. Pawlikowski, Poľ/Dán., 2013, 80' (D) (18.30, K1)
Alfréd, Alfréd, r. P. Germi, Tal./Fran., 1972, 103' (~) (18.45, K3)
Pulp Fiction: Historiky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (19.30, K2)

Najhladanejší muž, r. A. Corbijn, USA/VB/Nem., 2014, 122' (D) (20.30, K1)

► 16. 9.

Grandhotel Budapešť, r. W. Anderson, VB/Nem., 2014, 100' (D) (18.00, K2)
Putovanie krajinou, pásmo, r. různí, Českos., 1956 – 1964, 93' (~) (18.00, K3)
Ida, r. P. Pawlikowski, Poľ/Dán., 2013, 80' (D) (18.30, K1)
Pulp Fiction: Historiky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (20.00, K2)

Miesta, r. R. Špaček, ČR/SR, 2014, 108' (D) (20.15, K1)

► 17. 9.

Pulp Fiction: Historky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (18.00, K2)

Ida, r. P. Pawlikowski, Pol./Dán., 2013, 80' (D) (18.30, K1)

Prízrak lásky, r. D. Risi, Tal./Nem./Fran., 1981, 92' (~) (18.45, K3)

The Rolling Stones: Sweet Summer Sun – Hyde Park Live, r. P. Dugdale, VB, 2013, 118' (D) (20.30, K1)

► 18. 9.

2001: Vesmírna odysea, r. S. Kubrick, VB/USA, 1968, 141' (D) (18.00, K1)

Filmový kabinet PLUS: Pohrdanie, r. J.-L. Godard, Fran., 1963, 98' (~) (18.00, K2)

Konečne nedeľa!, r. F. Truffaut, Fran., 1983, 105' (~) (18.45, K3)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (20.45, K1)

► 19. 9.

38, r. D. Dangi, L. Zednikovič, SR, 2014, 90' (D) (16.00, K1)

2001: Vesmírna odysea, r. S. Kubrick, VB/USA, 1968, 141' (D) (18.00, K1)

V tichu, r. Z. Jiráský, SR/ČR, 2014, 84' (D) (18.15, K2)

Závet doktora Cordeliera, r. J. Renoir, Fran., 1959, 95' (~) (18.45, K3)

Pulp Fiction: Historky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (20.00, K2)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (20.45, K1)

► 20. 9.

38, r. D. Dangi, L. Zednikovič, SR, 2014, 90' (D) (16.00, K1)

Ida, r. P. Pawlikowski, Pol./Dán., 2013, 80' (D) (16.00, K2)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (18.00, K1)

V tichu, r. Z. Jiráský, SR/ČR, 2014, 84' (D) (18.15, K2)

Noc, r. M. Antonioni, Tal./Fran., 1961, 115' (~) (18.45, K3)

Pulp Fiction: Historky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (20.00, K2)

2001: Vesmírna odysea, r. S. Kubrick, VB/USA, 1968, 141' (D) (20.15, K1)

► 21. 9.

2001: Vesmírna odysea, r. S. Kubrick, VB/USA, 1968, 141' (D) (17.30, K1)

V tichu, r. Z. Jiráský, SR/ČR, 2014, 84' (D) (18.00, K2)

Wall Street, r. O. Stone, USA, 1987, 121' (~) (18.45, K3)

Pulp Fiction: Historky z podsvetia, r. Q. Tarantino, USA, 1994, 153' (D) (20.00, K2)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (20.30, K1)

► 22. 9.

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (18.00, K1)

V tichu, r. Z. Jiráský, SR/ČR, 2014, 84' (D) (18.30, K2)

Škola základ života, pásmo, r. různí, Českos., 1946 – 1969, 98' (~) (18.45, K3)

2001: Vesmírna odysea, r. S. Kubrick, VB/USA, 1968, 141' (D) (20.15, K1)

Ida, r. P. Pawlikowski, Pol./Dán., 2013, 80' (D) (20.30, K2)

► 23. 9.

Lútosť!, r. D. Schram, Hol., 2012, 95' (D) (18.00, K1)

Od mesta k mestu, pásmo, r. různí, Českos., 1945 – 1976, 98' (~) (18.00, K3)

2001: Vesmírna odysea, r. S. Kubrick, VB/USA, 1968, 141' (D) (20.00, K2)

Pelo malo – Nanič vlasy, r. M. Rondón, Venez./Peru/Argen./Nem., 2013, 93' (b) (20.15, K3)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (20.30, K1)

► 24. 9.

2001: Vesmírna odysea, r. S. Kubrick, VB/USA, 1968, 141' (D) (17.30, K2)

Deti, r. J. Vojtek, SR/ČR, 2014, 100' (D) (18.00, K1)

Z, r. Costa-Gavras, Fran./Alž., 1969, 125' (~) (18.45, K3)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (20.15, K2)

Všetky moje deti, r. L. Kaboš, SR/ČR, 2013, 90' (D) (20.30, K1)

► 25. 9.

Koyaanisqatsi, r. G. Reggio, USA, 1982, 86' (D) (18.00, K1)

Lyrik, r. A. Kojnok, SR, 2014, 85' (D) (18.30, K2)

Dievča na motocykli, r. J. Cardiff, VB/Fran., 1968, 87' (~) (18.45, K3)

Deti, r. J. Vojtek, SR/ČR, 2014, 100' (D) (20.00, K1)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (20.30, K2)

► 26. 9.

Kúzo mesačného svitu, r. W. Allen, USA, 2014, 109' (D) (16.00, K2)

Koyaanisqatsi, r. G. Reggio, USA, 1982, 86' (D) (17.00, K1)

Deti, r. J. Vojtek, SR/ČR, 2014, 100' (D) (18.00, K2)

Hilboký spánok, r. H. Hawks, USA, 1946, 114' (~) (18.45, K3)

Ida, r. P. Pawlikowski, Pol./Dán., 2013, 80' (D) (20.15, K2)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (20.30, K1)

► 27. 9.

Pásmo detských filmov, r. různí, ZSSR/Nem./Pol., 1954 – 1983, 63' (~) (15.30, K3)

Ida, r. P. Pawlikowski, Pol./Dán., 2013, 80' (D) (16.00, K2)

Koyaanisqatsi, r. G. Reggio, USA, 1982, 86' (D) (17.00, K1)

Deti, r. J. Vojtek, SR/ČR, 2014, 100' (D) (18.15, K2)

Veľká žrnica, r. M. Ferreri, Fran./Tal., 1973, 124' (~) (18.45, K3)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (19.00, K1)

V tichu, r. Z. Jiráský, SR/ČR, 2014, 84' (D) (20.30, K2)

Socialistický Zombi Mord (SZM), r. R. Blažek, P. Čermák, Z. Paulini, SR, 2014, 94' (D) (21.00, K1)

► 28. 9.

Malý Muk, r. W. Staudte, Nem., 1953, 98' (~) (15.30, K3)

Deti, r. J. Vojtek, SR/ČR, 2014, 100' (D) (18.00, K2)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (18.30, K1)

Noc svätého Vavrinca, r. V. Taviani, P. Taviani, Tal., 1982, 102' (~) (18.45, K3)

Ida, r. P. Pawlikowski, Pol./Dán., 2013, 80' (D) (20.15, K2)

Koyaanisqatsi, r. G. Reggio, USA, 1982, 86' (D) (20.45, K1)

► 29. 9.

Chlapčensvo, r. R. Linklater, USA, 2014, 166' (D) (17.30, K1)

Deti, r. J. Vojtek, SR/ČR, 2014, 100' (D) (18.00, K2)

Výročie: Alexander Strelinger, pásmo, r. různí, ČSSR, 1964 – 1982, 118' (~) (18.45, K3)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (20.15, K1)

Koyaanisqatsi, r. G. Reggio, USA, 1982, 86' (D) (20.30, K2)

► 30. 9.

Deti, r. J. Vojtek, SR/ČR, 2014, 100' (D) (18.00, K2)

Tajomné miesta: Jaskyne a tiesňavy, pásmo, r. různí, Českos., 1956 – 1980, 88' (~) (18.00, K3)

Nick Cave: 20 000 dní na Zemi, r. I. Forsyth, J. Pollard, VB, 2014, 95' + **Fongopolis**, r. J. Kožuch, SR, 2013, 13' (D) (18.30, K1)

Koyaanisqatsi, r. G. Reggio, USA, 1982, 86' (D) (20.00, K2)

Hon, r. T. Winterberg, Dán., 2012, 111' (~) (20.15, K3)

Najhľadanejší muž, r. A. Corbin, USA/VB/Nem., 2014, 121' (D) (20.30, K1)

► [ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!]

pozn.: (~) – projekcia z 35 mm kópie / (D) – digitálne projekcie / (d) – projekcia z DVD nosiča / (b) – projekcia z blu-ray nosiča / K3 – Filmotéka – Štúdiná sála Slovenského filmového ústavu

Digitalizáciu Kina Lumière finančne podporil Audiovizuálny fond v rámci komplexného projektu, realizovaného vďaka finančnej podpore predsedu vlády Slovenskej republiky.

AVF AUDIO VIZUÁLNY FOND

SEPTEMBER 2014

2. 9. 1934 **Teodor Piovarči** – herec

3. 9. 1929 **Milan Tardík** – vedúci výpravy (zomrel 10. 12. 2002)

3. 9. 1944 **Gabriel Erdélyi** – scénograf (zomrel 30. 6. 2002)

4. 9. 1934 **Juraj Herz** – režisér

7. 9. 1929 **Svätopluk Šablatura** – dabingový režisér

10. 9. 1934 **Alexander Strelinger** – kameraman

10. 9. 1939 **Cyril Valšík** – televízny režisér, scenárista

13. 9. 1929 **Ján Števček** – scenárista, spisovateľ (zomrel 26. 9. 1996)

19. 9. 1919 **Pavol Brenčič** – vedúci filmových laboratórií (zomrel 2. 10. 1979)

19. 9. 1924 **Ladislav Ťažký** – spisovateľ (zomrel 20. 1. 2011)

22. 9. 1949 **Štefánia Gorduličová** – dabingová režisérka

25. 9. 1944 **Danica Rumanová** – kameramanka

26. 9. 1949 **Ondrej Šulaj** – scenárista, divadelný a televízny režisér

27. 9. 1954 **Zuzana Jójárt** – fotografka

zdroj: Kalendár filmových výročí 2014

► Interná publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ)

► zostavila **Renáta Šmatláková**

Zomrela Nataša Tanská

Česká spisovateľka, dramatička, scenáristka i herečka Nataša Tanská zomrela 16. júla. Rodáčka z Prahy, ktorá študovala na Slovensku, bola prvou predstaviteľkou Barunky vo filmovom spracovaní *Babičky* (1940) podľa predlohy Boženy Němcovej. Objavila sa aj v ďalších filmoch ako napríklad *Preлюдium* (1941), *Předtucha* (1947) či *Krakatit* (1948). V čase, keď študovala dramaturgiu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, začala sa venovať aj publicistike. Debutovala knihou *Dvaja v tráve* (1964), k tým najznámejším patrí *Puf a Muf*, podľa ktorej vznikol animovaný seriál Viktora Kubala. Tanská okrem toho napísala viacero rozhlasových či televíznych hier a podieľala sa aj na dramaturgii filmového debutu Dušana Hanáka *322* (1969).

► ZS

Zomrel Vojtech Hron

Vojtech Hron, spoluzakladateľ produkčnej spoločnosti Maya, ktorá výrazne ovplyvnila tvár tunajšej televíznej scény, podľahol 16. júla chorobe. Vyštudoval dejiny umenia a k televíznej tvorbe sa dostal v 80. rokoch ako moderátor. V roku 1993 založil s Františkom Mojtom spoločnosť Maya. Medzi jej projekty patrili napríklad *Uragán*, *Milionár*, *Pošta pre teba*, *Inkognito*, *Dievča za milión* alebo *Miliónový tanec*.

► ZS

► www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

CS film

Televízia českých a slovenských filmov
Slovenské pondelky 2014

1. september 2014

20.00 ► **Prípád pre obhajcu**, r. M. Holly, 1964, 86 min.

22.00 ► **Pieseň o sivom holubovi**, r. S. Barabáš, 1961, 98 min.

8. september 2014

20.00 ► **Očovské pastorále**, r. J. Zachar, 1973, 80 min.

22.00 ► **Šerif za mrežami**, r. D. Plichta, 1965, 93 min.

15. september 2014

20.00 ► **My z deviatej A**, r. Š. Uher, 1961, 70 min.

22.00 ► **O sláve a tráve**, r. P. Solan, 1984, 67 min.

22. september 2014

20.00 ► **Slnko v sieti**, r. Š. Uher, 1962, 90 min.

22.00 ► **Dolina**, r. Š. Uher, 1973, 92 min.

29. september 2014

20.00 ► **Zajtra bude neskoro**, r. M. Ťapák, 1972, 90 min.

22.00 ► **Príbehy z lepšej spoločnosti 1 – 3**, r. J. Balík, 1969, 85 min.

Zmena programu vyhradená!

- V Slovenskom inštitúte vo Varšave sa 6. augusta premietala vojnová dráma *Štyridaťštyri* režiséra Paľa Bielika.
- Vo veku nedožitých 92 rokov zomrel 18. augusta český filmový historik Luboš Bartošek. Od roku 1943 pôsobil v novozaloženom Filmovom archíve a neskôr v Československom filmovom ústave. Počas normalizácie ho z ústavu prepustili a musel sa vzdať aj pedagogickej činnosti na Katedre filmovej a divadelnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Karlovej. S manželkou Šárkou Bartoškovou vydali viacero publikácií o československej kinematografii, jej hercoch a tvorcach. Luboš Bartošek je aj autorom kníh *Náš film – kapitoly z dejín (1896 – 1945)*, *Desátá múza Vladislava Vančury*, *Muži za kamerou* a ďalších.
- Herec Marko Igonda, predstaviteľ hlavnej mužskej postavy vo filmovej dráme Miloslava Luthera *Krok do tmy*, sa koncom augusta zúčastnil na medzinárodnom festivale Montreal World Film Festival 2014. Festival, ktorý sa konal v dňoch 21. augusta až 1. septembra, premietol *Krok do tmy* v nesúťažnej sekcii Fokus na svetovú kinematografiu. „Teší ma, že náš film začína svoju zahraničnú prezentáciu na prvotriednej prehliadke svetovej tvorby, akou MFF Montreal nesporne je. Predpokladám, že *Krok do tmy* svojou špecifickou národnou témou, ale i obsažnosťou príbehu a jeho spracovania bude atraktívny aj pre mimoeurópskeho diváka,“ uviedol režisér Luther.
- Od 23. do 30. augusta sa v Dome umenia v Piešťanoch konal 76. ročník svetového festivalu neprofesionálneho filmu a kongres UNICA. Odborná aj laická verejnosť si mohla pozrieť približne 140 filmov z viac ako 30 krajín. Medzinárodná organizácia pre neprofesionálny film UNICA (Union Internationale du Cinema d'Amateur) vznikla v roku 1937 a každoročne – vždy v inej krajine – organizuje kongres a medzinárodnú súťaž amatérskych filmov.
- Pri príležitosti 70. výročia SNP sa v Corku v Írsku 29. augusta premietali filmy režiséra Paľa Bielika *Kapitán Dabač* (1959) a *Vlčie diery* (1948).

► ZS

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V PREDAJNI SFÚ ► JÚL A AUGUST 2014

► PUBLIKÁCIE

1. *Iluminace č. 1/2014* (Národný filmový archív, Praha)
2. *Vojtěch Jasný: Život a film* (Národný filmový archív, Praha)
3. *Jaromír Šofr: Teorie a praxe světlotónální koncepce filmu* (Nakladatelství Akademie múzických umění, Praha)

► AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD *Sladký čas Kalimagdory* (Slovenský filmový ústav, Bratislava)
2. DVD *Signum laudis* (Slovenský filmový ústav, Bratislava)
3. DVD *Slovenský animovaný film* (Slovenský filmový ústav, Bratislava)

Predajňa SFÚ Klapka.sk (Grösslingová 43) a Kino Lumière ponúkajú v septembri tieto akcie:

1. Ak si v predajni Klapka.sk kúpite septembrové číslo Film.sk, dostanete zdarma DVD *Pieseň o sivom holubovi* (r. Stanislav Barabáš, 1961).
2. Pri nákupe nad 15 eur máte možnosť získať zdarma Kino Ikon podľa vlastného výberu.
3. Ak v predajni nakúpite tovar v hodnote nad 30 eur, dostanete jeden voľný lístok do Kina Lumière.

NAJNAVŠTEVOVANEJŠIE FILMY V KINE LUMIÈRE ► JÚL 2014

1. *Prvý slovenský horor* (r. Róbert Slovák, SR, 2014)
2. *Nick Cave: 20 000 dní na Zemi* (r. Iain Forsyth, Jane Pollard, Veľká Británia, 2013, ASFK)
3. *Grandhotel Budapešť* (r. Wes Anderson, Veľká Británia/Nemecko, 2013, Barracuda Movie)
4. *Attila Marcel* (r. Sylvain Chomet, Francúzsko, 2013, ASFK)
5. *Ľudský rozmer* (r. r. Andreas M. Dalsgaard, Dánsko, 2014, ASFK)

20. ROČNÍK
100
PROJEKT
1995 – 2014
OD KLASIKY PO SÚČASNÉ TRENDY

100
2014

PROJEKT

1. *Ida*

Paweł Pawlikowski / Poľsko, Dánsko / 2013 / 80 min.

2. *Pulp Fiction*

Quentin Tarantino / USA / 1994 / 153 min.

3. *Nick Cave: 20 000 dní na Zemi*

Iain Forsyth, Jane Pollard / Veľká Británia / 2014 / 96 min.

+ *Fongopolis*

Joanna Kozuch / Slovensko / 2014 / 13 min.

4. *2001: Vesmírna odysea*

Stanley Kubrick / Veľká Británia, USA / 1968 / 141 min.

5. *Koyaanisqatsi*

Godfrey Reggio / USA / 1982 / 86 min.

6. *Deti*

Jaro Vojtek / Slovensko, Česko / 2014 / 100 min.

7. *Ťažký deň*

Richard Lester / Veľká Británia / 1964 / 87 min.

8. *Jimmy P.*

Arnaud Desplechin / Francúzsko, USA / 2013 / 117 min.

9. *Biely boh*

Kornél Mundruczó / Maďarsko, Nemecko, Švédsko / 2014 / 119 min.

+ *Nina*

Michaela Obertová, Veronika Čopiková / Slovensko / 2014 / 17 min.

10. *8½*

Federico Fellini / Taliansko, Francúzsko / 1963 / 138 min.

ASOCIÁCIA SLOVENSÝCH FILMOVÝCH KLUBOV
UVÁDZA NAJVÄČŠIU PUTOVNÚ PREHLIADKU
FILMOV NA SLOVENSKU

od **11. septembra**

V KINÁCH A VO FILMOVÝCH KLUBOCH / www.asfk.sk

ORGANIZÁTOR:

SPOLUORGANIZÁTOR:

PODOLARTE FINANČNE PODPORIL:

PARTNER:

MEDIALNÍ PARTNER:

Pravda Pravda.sk týždeň **film.sk** :RADIO_FM :Kino :CITYFESK :Telkáč.sk

PREDAJ MESAČNÍKA FILM.SK: KINOKUPECTVÁ A INÉ PREDAJE / bratislava ▶ klpa.sk – predajňa SFÚ (Grosslingová 4,3) ▶ artforum (kozia 20)
▶ Ex Libris (Nám. Ľ. Štúra 4) ▶ Hummel Music (Klobučnícka 2) ▶ Martinus (Obchodná 2,6) ▶ Prospero – predajňa DÚ (Jankovcov nám. 12)
▶ vätnica VSMU (Svoradova 2) **FILMOVÉ KLUBY** ▶ Kino Lumière Bratislava – kino SFÚ (Sprátska 4) ▶ FK – kino Junior Levice
▶ FK – Kino Sroja Martin ▶ FK – Kino Fontána Piešťany ▶ FK – Nádke Trnava

**SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV**
SLOVAK FILM
INSTITUTE

ISSN 1335-8286

09
9 771335 828003

FILM.SK JE EVIDOVANÝ MK SR POD E.V. Č. EV 947/08

KALENDÁRIUM

▶ **PREMIÉRY**

DISTRIBÚCIA

ROZHOVOR

PUBLIKÁCIE

▶ **TÉMA**

FILMOVÉ NOVINKY

FESTIVALY

▶ **RECENZIA**

PROFIL

OHĽASY

REBRÍČKY

A JUBILEÁ

▶ **PROGRAM**

KINA LUMIÈRE